

2013

DEDŽDŽAL

- NAJVEĆE ISKUŠENJE UMMETA -

ET-TAQWA

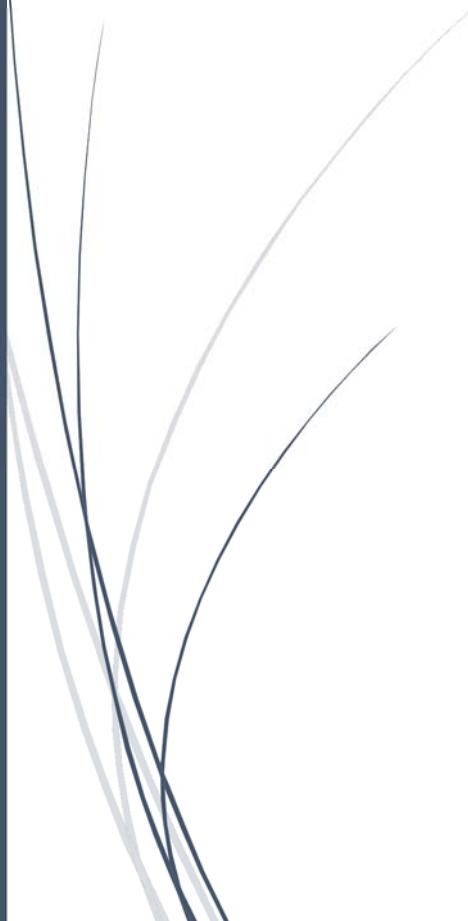
www.et-taqwa.com

Safet Suljić

23.3.2013

DEDŽDŽAL - NAJVEĆE ISKUŠENJE UMMETA

OPIS I OSOBINE, DEDŽDŽALOVA POJAVA,
NJEGOVE SMUTNJE I ISKUŠENJA, ZAŠTITA OD
NJEGA I NJEGOVA PROPAST

Safet Suljic

ET-TAQWA

www.et-taqwa.com

UVOD

Hvala Allahu, azze ve dželle, koji je kazao: "On tebi objavljuje Knjigu, u njoj su ajeti jasni, oni su glavnina Knjige, a drugi su manje jasni. Oni čija su srca pokvarena – željni smutnje i svog tumačenja – slijede one što su manje jasni. A tumačenje njihovo zna samo Allah. Oni koji su dobro u nauku upućeni govore: "Mi vjerujemo u njih, sve je od Gospodara našeg!" – A samo razumom obdareni shvaćaju." (Prijevod značenja sura Ali-Imran, ajet broj 7).

Neka je salavat i selam na Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je kazao: Od Huzejfe Ibn Jemana, radijallahu anhu, se prenosi da je kazao, rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Srca će biti izložena smutnjama poput prostirača koji se širi dio po dio, koje srce je upije ostavit će na njemu jednu crnu tačku, a koje srce je odbije ostavit će na njemu jednu bijelu tačku tako da će postat dva srca, bijelo koje će biti blistavo čisto i njemu neće moći fitna da našteti sve dok je Nebesa i Zemlje; i drugo srce crno poput spaljenog kolca. Takvo srce neće poznavati dobro niti će negirati grijeh osim onoga što upije, spozna iz okoline (strasti)."

Neka je salavat i selam na časnu porodicu Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, na Njegove drugove, i sve koji ga slijede do Sundjeg dana.

Doista živimo u vremenu fitne (smutnje) kada je Allah, azze ve dželle, otvorio vrata dunjaluka pa su se ljudi počeli natjecati u prikupljanju ovodunjalučkih prolazni dobara, a zaboravili su Ahiret i sve njegove ljepote i dobrote.

Da stvar bude još gora ovih smutnji nisu pošteđeni ni vjernici, daije, učeni ljudi... svi su postali predmetom iskušenja jedni drugima.

Teško je analizirati kako i preko čega čovjek da spozna da li je obuzelo fitna njega i njegovo srce, no imaju neki pokazatelji koji mogu da približe traženi odgovor.

Na prvom mjestu i možda ponajjači znak da je čovjek iskušan jeste slabljenje imana, odnosno da čovjek ne radi za Allahovu vjeru i trudi se kao što se prije trudio, i ovo je stvar koja je svima nama jasna.

Na drugom mjestu, odnosno drugi znak koji je pokazuje da čovjek zapao u fitnu, a koji je možda presudan po ovoj temi jeste hadis odnosno ono što se prenosi od Huzejfe, radijallahu anhu, da je kazao: "Ako neko od vas želi da zna da li ga je pogodila fitna ili ne, neka pogleda u slijedeće: "Ako smatra da je Halal ono što je ranije smatrao Haramom – pogodila ga je fitna, i ako smatra da je Haram ono što je ranije smatrao Halalom – pogodila ga je fitna!" (Hadis je po šartovima dvojice Šejhova: Buharije i Muslima, a oni ga nisu zabilježili).

A u predaji od Ebu Neiima, radijallahu anhu, stoji: "Fitne će pogađati ljudska srca – koje srce je upije ostavit će na njemu jednu crnu tačku, a koje srce je odbije ostat će na njemu jedna bijela tačka. Ko od vas želi da zna da li ga je pogodila Fitna, ili ne, neka pogleda u slijedeće: Ako Haramom smatra ono što je smatrao Halalom, ili Halalom smatra ono što je smatrao Faramom – pogodila ga je Fitna (smutnja)."

Dakle, ovo je najjasni pokazatelj da li je čovjek zapao u Fitnu ili ne, pa neka svako od nas sebe obračuna i pogleda da li je od onih koji su pali na ovom ispit u ili ne?

NEŠTO VIŠE O ISKUŠENJIMA

Iskušenja su jedan od Allahovih zakona među Njegovim stvorenjima, koja On Uzvišeni daje kako bi ih iskušao, oprostio im grijeha i razdvojio iskrene od neiskrenih.

Kaže Uzvišeni: "**Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj izdržljive.**" (Prijevod značenja sura El-Bekare, ajet broj 155.)

Također, kaže Uzvišeni: "**Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.**" (Prijevod značenja sura El-Anbija, ajet broj 35) "Elif-lam-mim.

Misle li ljudi da će biti ostavljeni na miru ako kažu: '**Mi vjerujemo!**' i **da u iskušenje neće biti dovedeni?**' (Prijevod značenja sura El-Ankebut, ajet broj 1-2)

A Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Zaista je veličina nagrade srazmjerna veličini iskušenja. Zato, kada Uzvišeni Allah zavoli jedan narod, postavi ga na razne kušnje, pa ko bude zadovoljan time, Allah će biti zadovoljan njime, a ko se srđi zbog toga, njemu pripada Allahova srdžba." (Bilježi ga Tirmizi i ocjenjuje dobrim).

Ljudi sa najvećim i najpotpunijim imanom su oni koji imaju najveća i najteža iskušenja.

Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Poslanici su imali najteža iskušenja, zatim dobri i pobožni ljudi, a onda oni slični njima. Čovjek biva iskušavan shodno jačini svoje vjere, pa ako je čvrst u svojoj vjeri, teško će biti i njegovo iskušenje, a bude li njegova vjera slaba, bit će iskušan u onoj mjeri kolika je njegova vjera.

Čovjeka će neprestano snalaziti iskušenja sve dok ne bude hodao po zemlji čist od grijeha." (Bilježi ga imam Ahmed i drugi).

Neke od koristi iskušenja:

- opraštanje i brisanje grijeha i loših postupaka,
- povećanje deredža i ugleda na ahiretu,
- mogućnost da se shvate i osjete propusti i zanemarivanja u pogledu Allahovih prava, korenje i osuđivanje duše (nefsa),
- otvaranje vrata pokajanja, poniznosti i skrušenosti pred Uzvišenim Allahom,
- jačanje veze između roba i Gospodara,
- podsjećanje na kaznu i bol koju će, na onom svijetu, osjećati nesretnici kažnjeni od Allaha zbog svojih grijeha,
- jačanje ubjeđenja i vjerovanja u Allahovu odredbu i određenje – kader i to da samo Uzvišeni Allah daje i korist i štetu,
- prisjećanje na smrt i uviđanje prave suštine dunjaluka.

Tri su vrste ljudi u iskušenjima:

PRVI: Lišeni i uskraćeni dobra; ljute se zbog iskušenja i negoduju, loše misle o Allahu i optužuju sudbinu – kader.

DRUGI: Upućeni; strpljivi su na iskušenjima i imaju lijepo mišljenje o Allahu.

TREĆI: Zadovoljni; zahvaljuju Allahu i zadovoljni su Njegovom odredbom, što je još veći stepen od strpljivosti. Cjelokupan život vjernika je u znaku dobra: šta god da mu se desi, brišu mu se grijesi i pišu sevabi. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Čudan li je primjer

vjernika: što god ga zadesi, njemu je dobro, i to je svojstveno samo vjerniku. Ako doživi nešto lijepo i radosno, on zahvali Allahu i to bude dobro po njega, a ako mu se desi nešto loše, strpi se i opet bude dobro po njega." (Bilježi Muslim).

Od Allahove mudrosti je da vjernik doživljava iskušenja i nedaće, koje su mu ili iskup za počinjene grijeha još na ovom svijetu, ili povećanje deredža i mjesta na ahiretu; dok nevjernik i licemjer biva pošteđen i sačuvan na dunjaluku, ali zato mu se kazna odgađa do preseljenja na drugi svijet.

Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Primjer vjernika sličan je primjeru mlade stablike koju vjetar neprestano povija i njiše; tako i vjernika neprestano pogađaju iskušenja i nedaće. A primjer licemjera sličan je primjeru stablike riže; ne njiše se i ne trese sve dok ne dođe vrijeme za žetvu." (Bilježi Muslim).

Iskušenja i nedaće mogu doći na razne načine: u porodici, imetku, djeci, vjeri, a najveće iskušenje za jednog Allahovog roba je iskušenje u vjeri.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, doživio je mnoga iskušenja u porodici, imetku, djeci, vjeri, pa se strpio računajući na nagradu, sačuvao lijepo mišljenje o svom Gospodaru, pomirio se i zadovoljio Njegovom odredbom, nastavio slijediti i sprovoditi Allahove propise ne kršeći Njegove granice, postajući tako istinski primjer na koji treba da se ugleda svako ko doživi kakvo iskušenje i nedaću.

Prilikom iskušenja, Allahov rob je dužan da postupi na sljedeći način:

1. da bude ubijedjen da je ono što ga je snašlo od Allaha i da se pouzda u Njega,
2. da ustraje u slijedeњju Allahovog zakona, ne kršeći Njegove propise; tako da se ne ljuti i ne srdi (zbog iskušenja), niti da proklinje sudbinu,
3. da poduzme sve što je korisno i svrshodno u cilju odbijanja nedaće,
4. da od Allaha zatraži oprost i pokaje se za učinjene grijehe.

Žalosno je da jedan dio muslimana čija je vjera oslabila, kada ih zadesi kakvo iskušenje i nedaća, srde se i ljute, proklinju sudbinu i prigovaraju svome Stvoritelju na Njegovoj odredbi, gubeći iz vida Njegovu mudrost u tome i obmanjujući se svojim dobrim djelima, pa tako upadaju u još gore iskušenje i čine veliki grijeh.

Ako Allahov rob u iskušenjima i nedaćama bude razmišljao na jedan drugi način, dajući im ljestvi smisao i značenje, osjetit će u njima lahkoću, strpit će se i dati prednost lijepoj završnici na ovom svijetu, očekujući veliku nagradu i Allahovo obećanje, kao npr.:

1. da bude svjestan da mu je to iskušenje propisano i da se nije moglo izbjegći, kao i to da je u mogućnosti da se prilagodi datoј okolnosti i postupa u skladu sa mogućnostima;
2. da ima na umu da su mnoga Allahova stvorenja iskušana na neki način, svako sa onim što je u stanju da podnese i da gotovo niko od toga nije pošteđen; nevolje i nedaće su stalne i neminovne, pa ko primijeti i vidi da su i drugi u iskušenjima, bit će mu lakše u njegovom;
3. da se prisjeti najvećeg iskušenja koje je zajednica muslimana doživjela smrću Allahovog Poslanika, sallallahu

alejhi ve sellem; time je prekinuta objava, smutnje su se pojavile i raširile, a ashabi razjedinili. "Svaka nesreća i nedaća nakon tvoje smrti je neznatna, Allahov Poslaniče"; 4. da ima na umu Allahovo obećanje i veliku nagradu za onoga ko se strpi pri iskušenju. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Strpljivost se pokazuje pri prvom udarcu";

5. možda ga je Allah iskušao tom nedaćom kako bi od njega otklonio zlo i još veću nevolju; 6. Allah mu je na taj način omogućio činjenje veličanstvenih djela, poput istrađavanja u strpljivosti, nadanja u Allahovu milost i nagradu i iščekivanje pomoći i spasa; sve su to ibadeti – dobra djela kojima robujemo Allahu i približavamo Mu se;

7. možda je čovjek imao dosta propusta i nedostataka i nije imao mnogo dobrih djela, pa je Allah htio da mu podigne mjesto i da to djelo bude jedno od onih zbog kojih će se najviše nadati Allahovoj milosti i ulasku u Džennet; 8. čovjek je možda bio u nemaru, obmanut ovosvjetskim čarima i ukrasima, daleko od razmišljanja o Allahu i praktikovanju vjere, pa je Uzvišeni Allah htio da se on osvijesti i probudi iz svog nemara, prođe takvog načina života i vrati pravome putu.

Pa ako Allahov rob bude ispunjen ovako lijepim i pozitivnim značenjima i razmišljanjem, njegovo iskušenje i nedaća pretvorit će se u blagodat, pružit će mu se prilika da se osami sa svojim Gospodarom, osjeti slasti robovanja i skrušenog obraćanja Njemu, učvrsti vezu sa Njim, poveća nadu u Njegovu milost, uljepša svoje mišljenje o Njemu Uzvišenom i uradi mnoga dobra djela koja se ne daju ni opisati.

Vehb Ibn Munebbih, rahmetullahi alejhi, rekao je: "Čovjek neće u potpunosti shvatiti i razumjeti vjeru sve dok iskušenje

i nedaću ne bude smatrao kao blagodat, a blagostanje i bezbrižnost nedaćom, tako da, kad je u nevolji, očekuje olakšanje i razgalu, a kada uživa u blagostanju, očekuje nevolju.“ A Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Kada na Sudnjem danu budu dijeljene nagrade onima koji su bili u iskušenjima i nedaćama, oni koji su na dunjaluku bili pošteđeni, poželjet će da su im kože bile cijepane i rezane makazama.“ (Bilježi Tirmizi).

Neke od stvari i postupaka koje olakšavaju onome ko je u iskušenju i nedaći, umiruju tugu, stimulišu moral i volju, okrepljuju srce i daju mu snagu:

1. Dova: Rekao je šejhul-islam Ibn Tejmije: "Dova je uzrok koji potiskuje i otklanja nevolju. Pa ako dova bude jača od nevolje, otklonit će je, a ako uzrok nevolje bude jači, onda je neće otkloniti, ali će je umanjiti i oslabiti. Zato je pri pomračenju Sunca i drugim prirodnim čudima i događajima naređeno da se klanja namaz, dovi, traži oprost i udjeljuje sadaka."
2. Namaz: Kada bi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nešto zadesilo i pogodilo, potražio bi utočište u namazu.
3. Sadaka: U jednoj predaji se navodi: "Liječite svoje bolesne sadakom."
4. Učenje Kur'ana: "**Mi objavljujemo u Kur'anu ono što je lijek i milost vjernicima.**" (Prijevod značenja sura El-Isra', ajet broj 82.)
5. Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, dove: "A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: '**Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!**'" (Prijevod značenja sura El-Bekare, ajet broj 155-156).

"Nema čovjeka koji u nevolji i nedaći kaže: 'Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti' a da Allah njegovu situaciju neće zamijeniti boljom."

MESIH DEDŽDŽAL I NJEGOVE OSOBINE

Značenje riječi El Mesih?

Ebu Abdullah El-Kurtubi spominje dvadeset tri izvedenice ovog korjena riječi a autor El Kamusa pedest značenja.(Et Tezkire, 679, Tertibul Kamus, 4/239).

Ovaj izraz se upotrebljava za iskrenog, kao i za lažljivog prevaranta. Tako Mesih Isa sin Merjemin je iskreni, dok je Mesih Dedždžal pokvareni lažac.

Allah, azze ve dželle, je stvorio dva Mesiha, jedan nasuprot drugom:

Tako je Isa, alejhi selam, Mesih upute, liječi slijepog i gubavog, oživljava mrtvog – Allahovom, azze ve dželle, dozvolom.

A Dedždžal - Allah ga prokleo - je Mesih stranputice.

Iskušaće ljude onim što mu je dato od znakova kao što su: spuštanje kiše, rast rastinja i druge neprirodnosti.

Nazvan je Dedždžal Mesiham jer mu je jedno oko «memsuhatun» pobrisano, ili zato što će zemlju pobrisati (prijeći) za četrdeset dana.

Prvo mišljenje je jače jer se u hadisu kaže: Doista je Dedždžal pobrisanog oka. (Muslim, 18/16).

Značenje riječi Dedždžal?

A riječ Dedždžal je izvedena od: katranom namazati devu, kada je katranom prekriju.

A osnova riječi je u značenju: Mješanje. Kaže se «dedžele» kada se pomiješa i prikazuje.

Dedžžal je: lažac, smutljivac i nadnaravan, riječ u augmentativu na oblik «fe'aal», odnosno onaj ko puno laže i obmanjuje.

U množini se kaže «dedždžalun», a Malik je rekao «dedžadžile», u obliku nepravilne množine.

Kurtubi spominje da riječ Dedždžal ima deset upotreba u jeziku. (Et Tezkire, 658).

Izraz Dedždžal je postao simbolom jednookog Mesih-a lažljivca, pa kad se izgovori Dedždžal isključivo se misli na to značenje.

Dedždžal je nazvan Dedždžalom jer on istinu prekriva neistinom, ili zato što ljudima prekriva svoje nevjerovanje, prikazivanje i pretvaranje, ili zato što se pokriva brojnošću svoje skupine. (Lisanul Areb, 11/236-237).

Osobine Dedždžala i zabilježeni hadisi o njemu Dedždžal je čovjek, potomak Ademov.

Ima mnogo svojstava rečenih u hadisima kako bi se ljudi upoznali i upozorili na njegovo zlo.

Kada se pojavi prepoznaće ga istinski vjernici, neće biti njime iskušani, nego će ga znati po opisu koji nam je prenio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

Ova svojstva ga razlikuju od drugih ljudi. Neće zavarati nikoga osim neznalici (džahila) koji je još prije stradao. Molim Allaha da nas sačuva od njegovih laži.

Od tih svojstava je: čovjek, mlad, crven, nizak, hodaće primičući prste a odmičući pete, kovrdžave kose, širokog čela, širokih prsa, pobrisanog desnog oka. To oko nit je isturenog nit je udubljeno, poput je bobe koja pluta po površini. A njegovo lijevo oko je prekriveno gustom koprenom. Između očiju će mu pisati «kaf, fa, ra- kefere» nepovezanim slovima, što znači kafir (nevjerujeci). Pročitaće ih svako od vjernika, i ko zna i ko ne zna čitati. Od njegovih svojstava je i neplodnost, neće imati djece.

Spomenuću nekoliko vjerodostojnih hadisa u kojima se spominju neke od nabrojanih osobina.

I oni su dokaz pojave Dedždžala:

1. Od Ibn Omera, radijjallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: Zaspao sam obilazeći Kabu...(pa je spomenuo kako je video Isa, alejhi selam, potom Dedždžala, pa je opisujući garekao): "...kad ono ogroman čovjek, crven, kovrčave kose, čorav, oko mu je poput bobe koja pluta po površini, rekoše: To je Dedždžal, njemu najsličniji čovjek je Ibn Kutn, čovjek iz plemena Huza'a. (Buhari, 13/90).

2. Od Ibn Omera, radijjallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo Dedždžala pa rekao: Doista Allah nije čorav. Nije li Mesih Dedždžal čorav u desno oko koje je poput plutajuće bobе na površini. (Buhari, 13/90).
3. U hadisu Nevas bin Sem'ana stoji da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opisao Dedždžala: On je mladić, jako kovrčave kose, ugašenog oka, kao da ga poredim sa Abdulizzom Ibn Kutnom. (Muslim, 18/65)
4. Ubade bin Samit prenosi da je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem, rekao: Doista je Mesih Dedždžal čovjek, nizak, pročelav, šepav, čorav, pobrisanog oka koje niti je istureno niti udubljeno. Ako vam se pričini, znajte da vaš Gospodar nije čorav. (Sunen Ebi Davud, 11/443).
5. Ebu Hurejre, radijjallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: A što se tiče Mesisha zablude on je čorav u jedno oko, visokog čela, širokih prsa, gubav. (Nihaje fi garibil hadis, 2/126).
6. Huzejfe, radijjallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: Dedždžal je čorav u lijevo oko, nakostriješene kose. (Muslim, 18/60-61)
7. Enes, radijjallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: Između očiju će mu biti napisano kafir (nevjernik). (Buhari, 13/91)

A u drugoj predaji stoji: Biće pravilno poredana slova: Ke, fe, re, pročitaće ih svaki musliman. (Muslim, 18/95)

A u predaji Huzejfinoj stoji: Pročitaće ih svaki mu'min, bio pismen ili nepismen.

Ovaj natpis će biti stvaran i vidljiv. Nema nejasnoće u tome da ga neki ljudi vide a neki ne vide, niti da ga čita nepismen.

To stoga što vizuelnu moć stvara Allah azze ve dželle, kako hoće i kad hoće. Taj natpis će vidjeti vjernik svojim okom makar i ne znao čitat, a neće ga vidjeti nevjernik makar znao čitati, isto kao što vjernik vidi Allahove znakove koje nevjernik ne vidi.

Tako će Allah azze ve dželle, podariti mogućnost čovjeku bez učenja jer će to biti u vrijeme natprirodnosti. (Fethul Bari, 13/100)

Imam Nevevi, rahmetullahi alejhi, veli: Tačno je ono na čemu su učenjaci, a to je da će ovaj natpis biti stvaran i vidljiv. Allah ga je učinio znakom i jednim od nepobitnih dokaza o njegovom nevjerstvu, laži i pokvarenosti.

Predočiće ga svakom muslimanu, pismenom ili nepismenom, a sakriće ga od onog kome je htio nesreću i kušnju, a u svemu tome nema oprečnosti. (Nevevijev komentar na Muslimov Sahih, 18/60).

8. Od njegovih svojstava je i ono što se bilježi u hadisu Fatime bint Kajs radijjallahu anha, u priči o Džesasi u kojoj Temim, radijjallahu anhu, kaže: Brzo smo krenuli dok nismo ušli u kuću, kad u njoj najveći i najčvršći čovjek koga smo ikad vidjeli. (Muslim, 18/81)

9. Imran bin Husajn prenosi da je čuo Allahov Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: Između stvaranja Adema i Sudnjeg dana nije stvoren veći čovjek od Dedždžala. (Muslim, 18/86-87)

10. A što se tiče Dedždžalove neplodnosti, bilježi se od Ebu Seid El-Hudrija, radijallahu anhu, da mu je rekao Ebu Sajjad: Zar nisi čuo Allahov Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, kako kaže: Doista neće imati potomaka? Naravno da sam čuo - reče. (Muslim, 18/50)

Primjetno je da u spomenutim predajama nekad lijevo a nekad desno oko je opisano čoravošću, a sve predaje su vjerodostojne, te tu postoji nejasnoća.

Hafiz Ibn Hadžer, rahmetullahi alejhi, smatra da je hadis Ibn Omera u dva Sahiha o čoravosti desnog oka prioritetniji od predaje Muslima o čoravosti lijevog oka, jer je usaglašenost o tačnosti jača od neusaglašenosti. (Fethul Bari, 13/97)

Kadi 'Ijad, rahmetullahi alejhi, smatra kako su mu oba oka oštećena. Sve predaje su vjerodostojne.

Desno oko je slijepo i pobrisano kao što stoji u Hadisu Ibn Omera, radijallahu anhu, a na lijevom oku je gusta koprena, tj. i ono je oštećeno. Tako su oba oka čorava, jedno je slijepo a drugo dobro oštećeno.

O ovom spoju predaja imam Nevevi, rahmetullahi alejhi, kaže: Ovo je vrhunac ljepote. (Nevevijev komentar Muslima, 2/235).

I to je ono što Ebu Abdullah El-Kurtubi smatra ispravnim. (Et Tezkire, 663)

DA LI JE U KUR'ANU SPOMENUT DEDŽDŽAL?

Ulema se interesovala o mudrosti (hikmetu) nespominjanja Dedždžala u Kur'anu kad se zna za njegovu veliku smutnju, za upozoravanje svih poslanika na Dedždžala, za naredbu o traženju zaštite od njega u namazu.

Ponudili su neke od mogućih odgovora:

1. Spomenut je u kontekstu ajeta u kojima se kaže: „**Onoga dana kada neki predznaci od Gospodara tvoga dođu, nijednom čovjeku neće biti od koristi to što će tada vjerovati, ako prije nije vjerovao, ili ako nije, kao vjernik, kakvo dobro uradio.**“ (Prijevod značenja sura Sura El En'am, ajet broj 158).

Ovi predznaci su: Dedždžal, izlazak Sunca sa Zapada, životinja (dabbe) spomenuti u tefsirima ovog ajeta.

Muslim i Tirmizi bilježe od Ebu Hurejre, radijjallahu anhu, kako je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Troje kad se pojavi nijednom čovjeku neće biti od koristi to što će tada vjerovati, ako prije nije vjerovao, ili ako nije, kao vjernik kakvo dobro uradio... izlazak sunca sa Istoka, Dedždžal, životinja iz zemlje. (Muslim, 2/195 , Džamiu Ttirmizi, 8/449).

2. Kur'an spominje silazak Isa alejhi selam, a Isa alejhi selam, će ubiti Dedždžala. Zadovoljilo se spominjanjem Mesiha upute nad spominjanjem Mesiha zablude, a običaj kod arapa je da se spomene jedna od suprotnosti a izostavi druga.

3. Spominje se u riječima Uzvišenog: „Stvaranje nebesa i zemlje je sigurno veće nego stvaranje roda ljudskog.“ (Prijevod značenja sura Gafir, ajet broj 57).

Ljudskim rodom se misli na Dedždžala samo se općenitošću mislilo na djelimičnost.

Ebul Alije kaže: Šta ima veće od stvaranja Dedždžala kojeg veličaju židovi. (Kurtubijev Tefsir, 15/325).

Ibn Hadžer, rahmetullahi alejhi, kaže: Ovo, ako je utemeljeno, je najbolji odgovor i dio je onog što je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzeo u obavezu da pojasni, a apsolutno znanje pripada samo Allahu, azze ve dželle, (Fethul Bari, 13/92).

4. Kur'an nije spomenuo Dedždžala omalovažavajući ga i podcjenjujući. Tvrdnjom kako je on božanstvo a ustvari je čovjek čije stanje je potpuno različito stanju Gospodara Savršenog, Veličanstvenog i Uzvišenog od bilo kakve manjkavosti.

Zbog toga je njegov slučaj bezvrijedan da bi ga On spomenuo, ali uz sve to poslanici su upozorili na njega, ukazavši na njegovu opasnost i iskušenje kao što smo već spominjali.

Ako bi se ovom neko suprotstavio tvrdnjom kako je Kur'an spomenuo Faraona koji je također tvrdio da je božanstvo, može mu se reći: Slučaj Faraona je bio i nestao. Spomenut je kao opomena i pouka ljudima.

A Dedždžal će se dogoditi na kraju vremena. Nije spomenut zbog ispita ljudima a i samo prizivanje božanstva za sebe je očita i jasna obmana.

Dedždžal je jasna manjkavost, očita prezrenost, manji i nebitan za mjesto koje poziva.

Stoga Allah, azze ve dželle, izostavlja njegovo spominjanje jer zna da Njegovim vjernim robovima neće to promaći i da će ih samo pojačati imanom i predanošću Allahu i Njegovom Poslaniku, baš kao što će mladić kojeg Dedždžal ubije reći: Tako mi Allaha, danas mi je još jasnije ko si ti. (Buhari, 13/101)

Ponekad se nešto izostavi zbog očite jasnoće baš kao što je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u samrtničkoj bolesti izostavio imenovati Ebu Bekra, radijallahu anhu, halifom zbog očite veličine i vrijednosti Ebu Bekra kod ashaba i zbog hadisa: Allah i vjernici odbijaju bilo koga osim Ebu Bekra. (Muslim, 15/155)

Ibn Hadžer, rahmetullahi alejhi, spominje kako je pitanje o nespominjanju Dedždžala u Kur'anu i dalje aktuelno.

Pogotovo zato što je Allah, azze ve dželle, spomenuo Je'džudža i Me'džudža čije je iskušenje slično i srođno Dedždžalovom. (Fethul Bari, 13/91-92).

Toliko o tome, možda je prvi odgovor najbliži, a opet Allah azze ve dželle, najbolje zna, tako bi Dedždžal indirektno bio spomenut u kontekstu određenih predznaka Sudnjeg dana a tu indirektnost je pojasnio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

DA LI JE DEDŽDŽAL ŽIV I KO JE IBN SAJJAD?

Prije nego li odgovorimo na ova dva pitanja neophodno je da upoznamo ko je Ibn Sajjad?

Je li on Dedždžal ili je to neko drugi?
A ako je neko drugi mimo njega Dedždžal hoće li se pojaviti prije iskušenja Dedždžala ili ne?

Prije nego odgovorimo na ova pitanja upoznajmo se sa Ibn Sajjadom.

Ibn Sajjad

Zove se Safi, a kažu i Abdullah, sin Sajjadov ili Saidov. Bio je jedan od Židova Medine, neki pak kažu da je bio od Ensarija.

Bio je mlad kad je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao u Medinu.

Ibn Kesir, rahmetullahi alejhi, spominje da je primio islam i da je njegov sin Umara bio prvakom Tabi'ina od kojeg su prenosili hadise Imam Malik i drugi. (Fethul Bari, 3/220, 6/164).

Njegovu biografiju bilježi Zehebi u djelu Tedžridu Esma'is Sahabe, u kojem kaže: Abdullah Ibn Sajjad, spominje ga Ibn Šahin i kaže: On je sin Saidov, otac mu je bio Židov, rođio mu se Abdullah slijep i osunećen, za njega se kaže da je Dedždžal, potom je prihvatio islam i on je tabi'in, jedan od prenosilaca hadisa. (Tedridžu esma'is sahabe, 1/319, br.3366)

Spominje ga i Hafiz Ibn Hadžer u djelu El Isabe, navodeći ono što je rekao Zehebi kaže: Od njegove djece je Umara Ibn Abdullah Ibn Sajjad.

Bio je među najboljim muslimanima, iz društva Se'id Ibn Musejjiba. Od njega su prenosili hadise Imam Malik i drugi.

Zatim je spomenuo nekoliko hadisa o Ibn Sajjadu koje ćemo navesti kasnije.

Potom veli: Općenito govoreći, neutemeljeno ga je ubrajati u ashabe, jer da je ashab sigurno ne bi bio Dedždžal zato što će Dedždžal umrijeti kao kafir. A ako je to neko drugi onda on nije bio musliman kad ga je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem, sreo. (El Isabe fi temjizis sahaba, 3/133, br.6609).

A ako je poslije toga primio islam, onda je on tabi'in prenosilac hadisa kako tvrdi Zehebi.

Ibn Hadžer u djelu Tehzibut Tehzib o Umaru Ibn Sajjadu kaže: Umara Ibn Abdullah Ibn Sajjad El Ensari Ebu Ejub El Medeni prenosio je hadise od Džabir Ibn Abdullaha, Seid Ibn Musejjiba i Ata' Ibn Jesara, a od njega su prenosili hadise: Dahhak Ibn Usman El Huzami, Malik Ibn Enes i drugi.

Ibn Me'in i Nesa'i kažu: povjerljiv, a Ebu Hatem: dobrog hadisa.

Ibn Se'ad kaže: Bio je povjerljiv, malo je hadisa prenio. Imam Malik nikome nad njim nije davao prednost u hadisu. Govorili su: Mi smo potomci Ušejhab Ibn Nedždžara pa su ih naslijedili Benu Nedždžar a danas su saveznici Benu Malik Ibn Nedždžara, a nije poznato njihovo porijeklo. Tehzibut tehzib, 7/418, br.681

Stanje Ibn Sajjada

Ibn Sajjad je bio varalica. Ponekad je gatao pa pogađao i lagao.

O njemu se pričalo među ljudima, pričalo se da je Dedždžal o čemu ćemo govoriti kada bude riječ o tome

kako ga je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem, iskušao.

Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, ispit za Ibn Sajjadu

Kad se među ljudima pročuo slučaj Ibn Sajjada, kako je upravo on Dedždžal, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je htio da se pobliže upozna s tim, da objelodani njegovo stanje.

Otišao je do njega sakriven kako ga Ibn Sajjad ne bi primjetio nadajući se da će čuti nešto od njega.

Uputio mu je nekoliko pitanja koja su otkrila njegovu stvarnost.

U hadisu Ibn Omera, radijjallahu anhu, stoji kako je Omer, radijjallahu anhu, u društvu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i skupine sunarodnjaka se uputio Ibn Sajjadu.

Našli su ga kako se igra sa djecom u blizini tvrđave Ibn Mugale, a bio je blizu punoljetnosti.

Nije ih primjetio dok ga Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ne udari po ruci i reče mu: Svjedočiš li da sam ja Allahov Poslanik?

Ibn Sajjad ga je gledao pa reče: Svjedočim da si Poslanik nepismenim. Onda Ibn Sajjad reče Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: Svjedočiš li ti da sam ja Allahov Poslanik? Pa je odbio to posvjedočiti i reče: Ja vjerujem u Allaha i Njegovog Poslanika.

Upita ga : Šta vidiš?

Ibn Sajjad reče: Dolazi mi iskreni i lažac. ,

Poslanik mu reče: Pomiješalo ti se.

Potom mu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: Nešto sam sačuvaо, sakrio za tebe!?

Ibn Sajjad reče: To je dim.

Poslanik reče: Odstupi, nećeš povratiti moć.

Omer, radijjallahu anhu, reče: Dopusti mi Allahov Poslaniče da ga udarim sabljom po vratu.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovori: Ako je on taj ti nad njim moći nemaš (ne možeš ga ubiti je će Dedžala da ubije Isa, alejhi selam), a ako nije, čemu onda njegovo ubistvo. Buhari, 3/318

U predaji se bilježi kako ga je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao: Šta vidiš? Vidim prijestolje (arš) na vodi - reče. To je šeđtanovo prijestolje na moru, reče mu Poslanik.

Šta još vidiš? Vidim iskrene i lažljive ili lažljive i iskrene.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: Ostavite ga, pomiješalo mu se. Muslim, 18/49-50

Ibn Omer kaže: Potom je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao sa Ubej Ibn Ka'bom do palmovika u kojem je boravio Ibn Sajjad.

Želio je čuti nešto od Ibn Sajjada prije nego li ga on primijeti.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ga ugleda naslonjenog na pokrivač, majka vidje Poslanika naslonjenog na palmu pa reče: Sa'fe, a tako se zvao Ibn Sajjad, eno Muhammeda, a Ibn Sajjad se uznemiri a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: Da me nije otkrila, ja bi ga obznanio i razotkrijo. Buhari, 3/318

Ebu Zerr, radijjallahu anhu, priča: Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, me poslao njegovoj majci da je pitam koliko ga je u trudnoći nosila?

Pitao sam je i rekla je dvanaest mjeseci.

Potom me poslao da je pitam o njegovom prvom plaču prilikom poroda.

Pitao sam je i rekla je da je to bio plač kao plač djeteta od mjesec dana.

Potom Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: Nešto sam ti sklonuo, sakrio. Dio lobanje crvenkasto - bijele ovce i dim. Kaže: Htjede reći duhan (dim) pa bi spriječen (nije mogao da izgvori) pa reče: Duh, duh (dim). Musned Ahmeda, 5/148

Tako ga ispita Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem, kako bi se upoznao sa stvarnošću oko Ibn Sajjada.

Ovdje se riječju duhan (dim) aludira na Kur'anske riječi: „Zato sačekaj dan kada će im se činiti da prema nebu vide vidljiv dim.“ (Sura Ed Duhan, ajet broj10).

U predaji Ibn Omera, radijallahu anhuma, kod Imam Ahmeda se spominje: Sakrio sam ti nešto, a sakrio mu je: dan kada će vidjeti prema nebu vidljiv dim. Musned Ahmeda, 9/139 hadis 6360

Ibn Kesir, rahmetullahi alejhi, kaže: Doista se Ibn Sajjad služio metodom gatara, jezikom džina koji raščlanjuju riječi zato je rekao: Duh odnosno duhan.

Tada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otkrio istinu da je to šejtanskog posla pa mu reče: Propao si, nećeš preći svoju granicu. (Ibn Kesirov tefsir, 7/234).

Njegova smrt

Prenosi se od Ibn Džabira da je rekao: Izgubili smo Ibn Sajjada na dan Harre. Sunen Ebi Davud, 11/476.

Ibn Hadžer je verifikovao ovu predaju, a smatrao je slabim mišljenje kako je on umro u Medini, kako su mu otkrili lice i klanjali mu dženazu. Fethul bari, 13/328.

Da li je Ibn Sajjad Veliki Dedždžal?

Spomenuli smo govoreći o stanju Ibn Sajjada i ispitu od strane Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ono što upućuje na suzdržanost Božijeg Poslanika po pitanju Ibn Sajjada. Objava (vahij) nije potvrdila da se radi o Dedždžalu niti je ti opovrgla.

Omer, radijallahu anhu, se zaklinjao pred Poslanikom sallallahu alejhi ve sellem ,kako je Ibn Sajjad Dedždžal a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, to nije nijekao.

Bilo je još ashaba, neka je Allah njima zadovoljan, koji su se također zaklinjali kako je Ibn Sajjad Dedždžal, kao što se bilježi od Džabira, Ibn Omera i Ebu Zerra.

Muhammed Ibn El-Munkadir prenosi hadis i kaže: Vidio sam Džabir Ibn Abdullaha kako se Allahom kune da je Ibn Sajjad Dedždžal.

Upitao sam ga: Allahom se kuneš?! Odgovorio je: Zaista sam čuo Omera kako se u isto kune pred Poslanikom a on mu to nije negirao. (Buhari, 13/223).

Od Nafi'a se prenosi kako je Ibn Omer rekao: Ne sumnjam, tako mi Allaha da je Ibn Sajjad Dedždžal. (Sunen Ebi Davud, 11/483).

Od Zejd Ibn Vehaba se prenosi da je Ebu Zerr rekao: Deset puta da se zakunem kako je Ubn Sajjad Dedždžal-draže mi je nego da se zakunem da nije.

Od Nafi'a se prenosi: Susreo se Ibn Omer sa Ibn Sajjadom na jednoj od medinskih ulica, pa mu Ibn Omer reče riječi koje ga žestoko naljutiše te se u srdžbi napuha i napuni ulicu. Dođe Ibn Omer kod Hafse koja je već čula vijest pa mu reče: Allah ti se smilovao! Šta si htio od Ibn Sajjada? Zar ne znaš da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: Doista će se pojaviti iz srdžbe koja će ga naljutiti. (Muslim, 18/57).

Od Nafi'a se prenosi kako je Ibn Omer, radijallahu anhu, rekao: Sreo sam ga dva puta. Prvi puta sam neke ljude upitao: Kažete da je ovo on?

Rekoše: Ne tako nam Allaha. Rekao sam: Lažete mi tako mi Allaha neki od vas su mi rekli da on neće umrijeti dok ne bude imao najviše imetka i djece, tako nešto tvrdite i danas. Popričao je sa nama, potom smo se razišli.

Zatim sam ga sreo drugi puta a oko mu se već bilo pomjerilo.

Upitao sam ga: Kada ti se desilo to sa okom? Ne znam, reče.

Rekao sam mu: Ne znaš, a u tvojoj je glavi!? Da je Allah htio stvorio bi ga na ovom tvom štapu, reče. Potom je zarevao kao najžešći magarac kojeg sam čuo.

Neki od mojih prijatelja tvrde kako sam ga udarao štapom dok ga nisam polomio ali se ja, tako mi Allaha, toga ne sjećam.

Otišao sam kod Majke pravovjernih (sestre Hafse, radijallahu anhu,) ispričati joj što se dogodilo a ona mi reče: Šta si ti od njega htio?

Zar ne znaš da je rečeno: Prvo sa čime će se pojaviti ljudima je srdžba koja će ga naljutiti. (Muslim, 18/57-58).

Ibn Sajjad je čuo ono što ljudi govore o njemu, to ga je jako uznemiravalo. Branio se govoreći kako on nije Dedždžal. Pravdao se time kako su osobine Dedždžala koje je spomenuo Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ne slažu sa njegovim.

U hadisu kojeg prenosi Ebu Seid El-Hudri se kaže: Krenuli smo na hadž ili umru a sa nama i Ibn Said.

Došli smo u jednu kuću ljudi se raziđoše a ja osta sam sa njim. Prestrašio sam se od njega i od onog što ljudi govore o njemu. Doneće i stavi svoj prtljag pored mog.

Rekoh mu: Vrućine su velike, kad bi svoje stvari stavio pod ono drvo. On to i učini.

Potom pomuze ovcu doneće mlijeko u velikom loncu i reče: Pij, Ebu Seid! Velika je vrućina, a mlijeko je toplo - rekoh. A ustvari mrzio sam da pijem iz njegove ruke ili da uzmem iz njegove ruke.

Pa mi reče: O Ebu Seide, poželim da uzmem uže, prebacim ga preko drveta i objesim se zbog onoga što ljudi govore o meni.

O Ebu Seide, ako neki ljudi ne poznaju hadis Allahov Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, vi Ensarije ga sigurno znate.

Zar ti nisi među najboljim poznavaočima hadisa Allahov Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem?

Zar Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije rekao: On je kafir? A ja sam musliman!

Zar Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije rekao: On neće imati djece? A ja ostavih dijete u Medini!

Zar Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije rekao: Neće ući ni u Meku ni u Medinu? A ja idem iz Medine prema Meki.

Ebu Seid reče: Umalo da mu nađem opravdanje.

Potom mi reče: Tako mi Allaha ja znam ko je Dedždžal i poznato mi je njegovo rođenje, i znam gdje je on sad. Rekoh mu: Teško tebi ostatak dana! Muslim, 18/51-52

U drugoj predaji stoji da je Ibn Sajjad rekao: Tako mi Allaha znam gdje je Dedždžal sad. Znam mu oca i majku. Pitali su ga: Da li bi ti bilo drago da si ti taj čovjek (Dedždžal)?

Kad bi mi se ponudilo na bih se bunio - odgovori. (Muslim, 18/51).

Spominju se i druge predaje o Ibn Sajjadu, koje sam, plašeći se preopširnosti izostavio, a i pojedini učenjaci kao što je Ibn Kesir, Ibn Hadžer i drugi ih odbacuju zbog slabosti lanca prenosilaca. (En Nihaje, 1/128, Fethul Bari, 13/326).

Pojedina ulema je u nedoumici oko Ibn Sajjada, nejasan im je njegov slučaj.

Jedni kažu: On je Dedždžal. Potkrepljuju to zakletvama pojedinih ashaba, kao što smo spomenuli događaje Ibn Omera i Ebu Seida sa njim.

Drugi smatraju kako on nije Dedždžal. Potvrđuju to riječima Temim Ed-Darija.

Prije nego navedem mišljenja ovih dviju grupa spomenuću hadis Temima u njegovoј cjelosti:

Muslim bilježi od Amir Ibn Šerahil Eš-Šabija - Ša'ab Ibn Hemedana da je on pitao Fatimu bint Kajs - sestru Dahhak Ibn Kajs - koja je bila od prvih muhadžira, i rekao joj: Ispričaj mi hadis koji si čula od Allahov Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i nemoj ga prenosititi ni od kog drugog osim direktno od Allahov Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Ako hoćeš učiniću to - reče.

Naravno, ispričaj mi. Ispričala je priču o rastanku sa svojim mužem, o boravku kod Ibn Ummi Mektuma a potom je rekla: Kad mi je istekao Iddet (čekanje) čula sam Poslanikovog glasnika kako poziva: Okupite se na zajedničkom namazu!

Otišla sam u mesdžid, klanjala sa Allahov Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u safu žena neposredno iza leđa muškaraca.

Kad je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, završio namaz sjeo je na minber i smiješeći se reče: Neka svako ostane na mjestu gdje je klanjao.

Znate li zašto sam vas okupio?

Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju, rekoše. Tako mi Allaha nisam vas sakupio ni da vas obradujem ni da vas prepadnem. Okupio sam vas jer je Temim Ed-Dari bio kršćanin pa je dao prisegu (bej'at) i postao musliman.

Ispričao mi je potpuno isto ono što sam vam kazao o Dedždžalu.

Pričao mi je da se ukrcao na brod sa trideset ljudi iz plemena Lahm i Džuzame. Valovi su se poigravali sa njima mjesec dana, potom su pristali na jednom ostrvu pred zalazak sunca, tu ih dočeka zvijer. Od gustine njene dlake se nije znalo gdje joj je glava a gdje stražnji dio.

Rekoše joj: - Teško tebi! Šta si ti ?!

-Ja sam Džessasa.

- A šta je to Džessasa?

- Narode, idite do one kuće u njoj je čovjek koji vam silno želi reći vijesti.

Kad nam je rekla čovjek otišli smo od nje misleći kako je ona šeđtan. Požurili smo do kuće u kojoj zatekosmo najvećeg čovjeka na svijetu.

Okovanog u lance, zavezanih ruku na vratu. Između stopala i koljena mu je bilo željezo.

Rekli smo mu:

- Teško tebi! Šta si ti?!
- Možete saznati o meni, ali kažite vi meni ko ste vi?
- Mi smo Arapi, ukrcali smo se na lađu, iznenadilo nas je uzburkano more, valovi se igraše sa nama mjesec dana, pristado smo na ovom ostrvu, dočeka nas dlakava zvijer kojoj se ne zna gdje joj je glava a gdje rep.

Rekosmo joj: Teško tebi! Šta si ti? Džasasa, reče.

Upitasmo a šta je to Džasasa?

Idite onom čovjeku u onoj kući on vas silno očekuje, te smo požurili tebi, nismo sigurni da ono nije bio šeđtan.

- Obavijestite me o palmoviku?
- O čemu se ti raspitujes?
- Pitam vas za palme, da li imaju plodove?
- Da.
- Još malo pa neće imati plodova.

Kažite mi o jezeru Taberijje?

- Šta te o njemu zanima?
- Ima li u njemu vode?
- Mnogo je vode u njemu.
- Još malo pa će presušiti.

Recite mi o izvoru Zuger.

- Šta te o njemu zanima?
- Ima li vode na izvoru?

Navodnjavanju li se biljke izvorskom vodom?

- Da, ima mnogo vode i navodnjavanju njome biljke.
- Kažite mi o Poslaniku nepismenih, šta radi?
- Pojavio se u Mekki, došao u Medinu.
- Jesu li se Arapi borili protiv njega?
- Jesu.
- I šta je uradio sa njima.

- Pobjedio ih je i pokorni su mu.

- I tako je bilo, znači.

- Da.

- To je sigurno dobro za njih. Neka ga slijede.

Reći ću vam o sebi: Doista sam ja Mesih, još malo pa će mi se dozvoliti da izadjem pa ću se pojaviti.

Ići ću zemljom, neće ostati nijedno selo a da ne stignem u njega za četrdeset noći osim u Mekku i Tajjibu.

One su za mene zabranjene. Kad god pokušam da uđem u jednu od njih dočekaće me melek sa oštrom sabljom i otjerati. Na svakom prilazu će stajati meleki koji će ih čuvati.

Fatima kaže: Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao udarajući vrhom štapa: Ovo je Tajjiba, ovo je Tajjiba, ovo je Tajjiba - odnosno Medina.

Zar vam nisam ovo već ispričao? Jesi, rekoše ljudi.

Doista me iznenadilo kazivanje Temimovo koje je identično onome što sam vam govorio o Dedždžalu, Mekki i Medini. Nije li on u morima Šama ili Jemena, ne nego iz pravca istoka, iz pravca istoka, iz pravca istoka (pokazivao je rukom na istok Medine a to je prostor Iraka).

Fatima reče: Ovo sam zapamtila od Allahov Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. (Muslim, 18/78-83).

Ibn Hadžer, rahmetullahi alejhi, kaže: Nekima se čini da je hadis Fatime bint Kajs garib - usamljen, a nije tako.

Pored Fatime bint Kajs prenose ga još i Ebu Hurejre, Aiša i Džabir, radíjallahu anhum. (Fethul Bari, 13/328).

Mišljenja učenjaka o Ibn Sajjadu

Ebu Abdullah El-Kurtubi, rahmetullahi alejhi, kaže: Ispravno je da je Ibn Sajjad Dedždžal, na osnovu spomenutog.

Nije isključena mogućnost da bude na ostrvu u tom vremenu, a među ashabima u drugom vremenu. (Et Tezkire, 702).

A Nevevi, rahmetullahi alejhi, veli: Učenjaci kažu kako je njegov slučaj diskutabilan, da li je on poznati Mesih Dedždžal ili nije, ali nema sumnje u to kako je on jedan od Dedždžala.

Ulema kaže: Iz hadisa je jasno da Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije dobio vahj (objavu) o tome da li je on Dedždžal ili neko drugi.

Obaviješten je samo o njegovim osobinama.

Ibn Sajjad je posjedovao moguće sličnosti, stoga Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije kategorički tvrdio ili opovrgao Ibn Sajjada ili nekog drugog kao Dedždžala. Zato on kaže Omeru, radijallahu anhu: „Ako je on taj ti ga nećeš moći uništiti.“

A što se tiče njegovih argumenata kako je on musliman a Dedždžal kafir, kako Dedždžal neće a on ima potomke, kako Dedždžal neće ući u Mekku i Medinu a on ide iz Medine u pravcu Mekke, to sve nije validan dokaz, jer Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je naglasio njegova svojstva u vremenu njegove smutnje i pojave na zemlji.

Njegove sličnosti sa jednim od Dedždžala je i u riječima upućenim Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: Svjedočiš li ti da sam ja Allahov Poslanik?

Njegove tvrdnje da mu dolazi iskreni i neiskreni, da vidi prijestolje na vodi, da mu ne bi bilo mrsko kad bi bio Dedždžal, da on poznaje mjesto Dedždžalovog boravka govoreći: Znam ga, znam gdje će se roditi i gdje je on sad! Kao i njegova napuhanost kad je ispunio ulicu.

A što se tiče njegovog islama, hadždža, džihada, napuštanja onog što je bio - to nije jasan dokaz kako on nije Dedždžal. (Nevevijev komentar Muslima, 18/46-47). Jasno je iz Nevevijevih riječi kako on Ibn Sajjada smatra Dedždžalom.

A Ševkani, rahmetullahi alejhi, kaže: Ljudi su se oko Ibn Sajjada žestoko podvojili, nejasan im je, tako da je o njemu svašta kazano.

Iz hadisa se vidi kako se i sam Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dvoumio u tome je li ili nije on Dedždžal.

Na to njegovo dvoumljenje se može odgovoriti na dva načina:

PRVI: Dvoumio se prije nego ga je Allah, azze ve dželle, obavijestio kako je on Dedždžal, a kad je saznao nije zabranjivao Omeru, radijallahu anhu, da se zaklinje.

DRUGI: Arapi ponekad prenesu govor u formi sumnje iako sam govor ne podrazumijeva sumnju.

Ono što također upućuje kako je upravo on Dedždžal je i ono što bilježi Abdurrezzak Sahih predajom od Ibn Omera, radijallahu anhu: Susreo sam se sa Ibn Sajjadom jednog dana, a sa njim je bio jedan Židov. Oko mu je već bilo pokrenuto kao u magarca. Kad sam ga ugledao rekao sam mu: Zaklinjem te Allahom kad ti je oko ugašeno?

Ne znam Milostivog mi, reče.

Lažeš, u tvojo je glavi. Potra ga i zareva tri puta. (Nejlul Evtar, 7/230-231).

Sličnu predaju smo već spomenuli kod Muslima.

Ono što mi izgleda očitim je i to da je i Ševkani sa onima koji smatraju Ibn Sajjada Velikim Dedždžalom.

Bejheki spominjući Temimovu predaju kaže: U njoj se vidi da je Veliki Dedždžal koji će se pojaviti na kraju vremena neko drugi mimo Ibn Sajjada. A Ibn Sajjad je samo jedan u nizu lažljivih Dedždžala o kojima je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio i većina ih se već pojavila.

Čini se kako oni koji odlučno tvrde kako je Ibn Sajjad zapravo Dedždžal nisu čuli Temimovu predaju.

Objediniti to dvoje je jako teško, jer kako zamisliti dječaka pred punoljetstvom u doba Allahov Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, sa kojim se Poslanik sreo i pitao ga, starca, okovanoga u lancima na ostrvu koji se raspituje o Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, je li se ili nije pojavio?! Stoga je preče pretpostaviti kako ipak nisu čuli Temimovu predaju.

A Omer radijallahu anhu, moguće je da je to učinio prije nego je čuo Temimovu priču, a nakon što je čuo za nju, više se nije zaklinjao pomenutom zakletvom.

Džabir, radijallahu anhu, je prisustvovao Omerovoj zakletvi kod Allahov Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa je slijedio ono što je čuo od Omera, radijallahu anhu, u društvu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. (Fethul Bari, 13/326-327).

Smatram: Džabir je jedan od prenosilaca Temimove predaje, kao što to bilježi Ebu Davud u priči o Džessasi i Dedždžalu kao i Temim, potom Ibn Ebi Seleme kaže: U ovom hadisu ima nešto što nisam zapamtio.

Džabir je svjedočio kako je Dedždžal Ibn Sajjad.

Rekao sam mu: On je umro, lako je umro.

On je musliman, rekao sam, iako je primio Islam, reče. On je ušao u Medinu. Neka je i u Medinu ušao. (Sunen Ebi Davud, 11/476).

Džabir je uporan u tvrdnji kako je Ibn Sajjad zapravo Dedždžal.

Čak i nakon konstatacije kako je on primio islam, ušao u Medinu i umro.

Spomenuli smo vjerodostojnu predaju od Džabira radijallahu anhu: Umro je Ibn Sajjad na dan Harre (i ako nema nigdje predaje da su našli njegovo tijelo, naprotiv jače su predaje da je Ibn Sajjad nestao bez traga).

Ibn Hadžer, rahmetullahi alejhi, kaže: Zabilježio je Ebu Nuajm El-Asbehani u djelu Tarihul Asbehan ono što podržava Ibn Sajjada kao Dedždžala.

Tako navodi od Šubejl Ibn Urza a on od Hasan Ibn Abdurrahmana a on od svog oca da je rekao: Kad smo osvojili Asbehan između naše vojske i Židova je bile razdaljina koju smo mi prelazili.

Došao sam do Židova koji su se igrali i veselili. Upitao sam jednog poznanika među njima o razlogu veselja.

Reče: Naš kralj sa kojim ćemo pobijediti Arape nam dolazi. Prespavao sam kod poznanika na krovu, klanjao sabah, a kad se razdanilo ugledah čovjeka kako tetura iz pravca vojnika.

Čovjeka sa ukrasom na glavi oko kojeg Židovi igraju i vesele se. Pogledao sam bolje i video Ibn Sajjada.

Ušao je u Medinu i nije se pojavio do dana današnjeg. (Fethul Bari, 3/327-328).

Ibn Hadžer, rahmetullahi alejhi, kaže: Ne može se uskladiti Džabirova predaja po kojoj je Ibn Sajjad umro na dan

Harre sa predajom Hasan Ibn Abdurrahmana zato što je osvajanje Asbehana bilo u doba Omera, radijallahu anhu, kao što to bilježi Ebu Nuajm u svojoj Historiji, a između ubistva Omera, radijallahu anhu, i bitke na Harri je oko četrdeset godina.

Moguće je spojiti ove predaje time kako je Hasanov otac pričao o onome što je bilo poslije osvajanja Asbehana za ovaj vremenski period.

Tako da odgovor: Kad smo osvojili Asbehan - bude prešućen, odnosno: Bio sam i hodao po Asbehanu pa se desila priča o Ibn Sajjadu.

Tako se osvajanje Asbehana i dolazak Ibn Sajjada nisu desili u isto vrijeme. (Fethul Bari, 13/328).

Šejhu-l-Islam Ibn Tejmije spominje kako je slučaj Ibn Sajjada bio nejasan pojedinim ashabima, kako je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio suzdržan dok mu nije postalo jasno da on nije Dedždžal, nego jedan od gatara, sljedbenika šeđtanovih. Zato mu je otisao da ga iskuša. (El Furkanu bejne evlijaillahi ve bejne evlijaiššeđtan, 77).

Ibn Kesir, rahmetullai alejhi, kaže: Misli se na to kako Ibn Sajjad definitivno nije Dedždžal koji će se pojaviti na kraju vremena zbog hadisa Fatime bint Kajs koji je konačan sud o ovome. (En Nihaje, 1/70).

Ovo su neka od mišljenja učenih ljudi o Ibn Sajjadu. Ona su, kao što vidiš cijenjeni brate uvažena sestro, međusobno oprečna, i svako od njih je utemeljeno svojim dokazom.

Stoga je Hafiz Ibn Hadžer trudeći se da pomiri različite hadise rekao: „Najbliža mogućnost pomirenja između

hadisa Temima i toga kako je Ibn Sajjad zapravo Dedždžal je ta da je stvarni Dedždžal onaj koga je Temim video okovanog. A Ibn Sajjad je šeđtan u liku Dedždžala toga vremena koji se uputio prema Asbehanu tu se pritajio sa sebi sličnim do vremena koje je Allah odredio da se u njemu pojavi. Zbog velike zbrke oko toga Buharija je slijedio metod pretežnijeg mišljenja, spomenuo samo Džabirov hadis od Ibn Omera o Ibn Sajjadu a prešutio je i nije zabilježio hadis Fatime bint Kajs u Temimovoj predaji. (Fethul Bari, 13/328).

Ibn Sajjad je istina a ne iluzija (legenda)

Ebu Ubejje tvdi kako je: Ličnost Ibn Sajjada iluzija nastala u pojedinim glavama, priča živjela u pojedinim knjigama pripisana Poslaniku, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije radio niti govorio osim ono što je najbolje i srž istine. Sad je došlo vrijeme da se ozbiljno pozabavimo hadisom, njegovim značenjem, svrhom i krajnjim ciljem.

Također, moramo prenositi lanac prenosilaca kako bi se naše shvatanje islama spasilo nepravde i grešaka. (En Nihaje, 1/104).

To je ono što šejh Ebu Ubejje kaže u komentaru na spomenute hadis o Ibn Sajjadu!

Odgovara mu se kako su spomenuti hadisi o Ibn Sajjadu vjerodostojno zabilježeni u hadiskim zbirkama, dva Sahiha i drugim.

U hadisima o Ibn Sajjadu nema onog što je suprotno duhu hadisa ili biti istine.

Ibn Sajjad je, kao što je rečeno, diskutabilan među muslimanima, bio je jedan od Dedždžala (lažljivaca).

Allah, azze ve dželle, je njegovu laž i neispravnost učinio jasnom Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i muslimanima.

Ebu Ubejje pobija sam sebe u govoru.

Ponekad u komentarima hadisa o Ibn Sajjadu kaže: Istina je da je Ibn Sajjad izgovarao riječi bez značenja kao što je običaj gatara. Ništa nije mislio tom riječju. On je opaki gatar varalica. (En Nihaje, 1/88).

Ovdje priznaje kako je Ibn Sajjad opaki gatar varalica! Kako jednom može biti izmišljotina a drugi put gatar!

Nema sumnje da Ebu Ubejje pobija sam sebe svojim govorom.

Onaj ko pomno prati komentare Ebu Ubejje na knjigu: En Nihaje, El fitenu vel melahimu, od Hafiza Ibn Kesira, uočiće čuda.

Ebu Ubejje je potpuni sud preustrojio svom „kratkom“ razumu o hadisima koje prenosi Ibn Kesir.

Ono što on smatra ispravnim i prihvati to je istina, a sve drugo komentira suprotno hadisima ili sudi o vjerodostojnim hadisima kao apokrifnim - bez dokaza ili nepobitnog stava o tačnosti.

Ebu Ubejje o hadisima Ibn Sajjada kaže: Da li je dječak odgovoran (mukellef) za svoja djela?

I da li bi Poslanik ovim tvrdnjama poklanjao toliko pažnje da stane kod njega i pita ga ovo pitanje?

Je li razumno da čeka dok mu ovaj ne odgovori?

Da li je prihvatljivo da mu dozvoli odgovor u kojem za sebe tvrdi poslanstvo i objavu?

Je li to Allah slao djecu kao poslanike?

Pitanja su koja navodimo onim kojima je razum blokiran pred razboritim i zdravim razmišljanjem. (En Nihaje, 1/104).

Odgovara mu se na ove riječi: Niko nije rekao da je maloljetnik mukellef (šerijatski odgovoran), niti da je Allah, azze ve dželle, slao djecu kao poslanike.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je samo želio provjeriti stanje Ibn Sajjada, je li on stvarni Dedždžal ili ne.

Medinom se pročulo kako je on Dedždžal na kojeg je upozorio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a o Ibn Sajjadu mu nije došla objava pa je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, smatrao da ono što otkriva njegovu lažnu ličnost - radilo se o dječaku koji je posjedovao moć raspoznavanja stvari - su riječi: Svjedočiš li da sam ja Allahov poslanik... dok mu nije rekao: Ja sam nešto za tebe sakrio. Kao i druga pitanja koja mu je postavio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

Nije se ovim riječima željela dječakova odgovornost islamom nego stvarno stanje Ibn Sajjada.

Ako je to što smo spomenuli bila namjera onda ne čudi što je Allahov Poslanik stao da vidi njegov odgovor iz kojeg je postalo jasno kako je on jedan od Dedždžala.

Osim toga, nema zapreke da Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponudi islam maloljetniku.

Buharija bilježi priču Ibn Sajjada pod naslovom: Poglavlje kako ponuditi islam maloljetnoj osobi. (Buhari, 6/181).

A to što Poslanik nije kaznio Ibn Sajjada iako je tvrdio za sebe poslanstvo je ustvari sumnja prisutna kod Ebu Ubejje rezultirana nepoznavanjem mišljenja uleme koji su na nju odgovorili sa više odgovora od kojih spominjemo:

1. Ibn Sajjad je bio jedan od medinskih Židova ili jedan od njihovih saveznika. A između njih i Poslanika je postojao ugovor o primirju nakon što je Poslanik stigao u Medinu, ugovor u kojem je potpisano međusobno nenapadanje i da oni ostanu u svojoj vjeri.

U prilog tome je i ono što bilježi Ahmed od Džabira u priči o dolasku Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kod Ibn Sajjada i riječima Omera, radijallahu anhu: Dozvoli mi da ga pogubim, Allahov Poslaniče, a on mu odgovori: Ako je on taj, ti nisi njegov ubica (sahib), nego Isa sin Merjemin alejhi selam, a ako on nije taj nemaš pravo ubiti čovjeka sa kojim mi imamo ugovor. (El-Fethur Rebbaniji, 24/64-65).

Ovako su odgovorili Hattabij i Begavij.

A Ibn Hadžer kaže: „To je tako (muteajjin).“ (Fethul Bari, 6/174)

2. Ibn Sajjad je tada bio mali, još uvijek maloljetan, ovaj odgovor jača predaja koju od Ibn Omera bilježi Buharija o odlasku Allahov Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Ibn Sajjadu u kojoj stoji: Dok ga ne nađe kako se igra sa djecom kod tvrđave Benu Megale, a Ibn Sajjad je tada bio blizu punoljetstva. (Buhari, 6/172).

Kadija 'Ijad je izabrao ovaj odgovor.

3. Postoji treći odgovor koji je spomenuo Hafiz Ibn Hadžer: „Ibn Sajjad nije jasno tvrdio da je on poslanik nego je zamislio kako tvrdi da ima objavu. Tvrđiti da imaš objavu ne znači tvrditi i da si poslanik. Allah, azze ve dželle, kaže: „Zar ne vidiš da mi nevjernike šeđtanima prepuštamo da ih što više na zlo navraćaju.“ (Prjevod značenja sura Merjem, ajet broj 83).

MJESTO POJAVLJIVANJA DEDŽDŽALA I NJEGOVI SLJEDBENICI

Doći će iz pravca isotka iz mjesta Horasan, od Židova Asbahana, potom će hodati zemljom. Neće ostaviti niti jedno mjesto a da u njega ne uđe, osim Mekke i Medine - u njih neće moći ući jer će ih meleki čuvati.

U pomenutom hadisu Fatime bint Kajs Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, o Dedždžalu kaže: „Nije li on u moru Šama ili Jemena, ne nego je u pravcu istoka, on je u pravcu istoka (i pokaza rukom prema istoku). (Muslim, 18/83).

Ebu Bekr Es-Siddik, radijjallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Dedždžal će se pojaviti na istoku iz mjesta zvanog Horasan.“

Od Enesa, radijjallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Dedždžal će se pojaviti iz asbehanskih židova, sa njim će biti sedamdeset hiljada židova.“ (El fethur rebbanijj, 24/73).

Ibn Hadžer, rahmetullahi alejhi, kaže: „A što se tiče mjesta iz kojeg će se pojaviti to će sigurno biti sa istoka.“ (Fethul Bari, 13/91).

A Ibn Kesir, rahmetullahi alejhi, kaže: „Početak pojavljivanja će biti iz Asbehana iz mjesta zvanog Jehudije (Židovsko).“ (En Nihaje, 1/128).

Dedždžal neće ući u Mekku niti u Medinu

Dedždžalu je zabranjen ulaz u Mekku i Medinu kad se pojavi na kraju vremena. O tome postoji vjerodostojni hadisi, dok u ostala mjesta će jedno po jedno ulaziti.

U hadisu Fatime bint Kajs stoji da je Dedždžal rekao: „Izaći će, hodaću zemljom, neće ostati nijedno mjesto a da u njega ne uđem u periodu od četrdeset noći, osim Mekke i Tajjibe, one su mi zabranjene. Kad god pokušam da uđem u jednu od njih dočekaće me melek sa oštrom sabljom i otjerati od njih. Na svakom prilazu će stajati melek koji će ih čuvati.“

Pouzdano se zna da Dedždžal neće ući u četiri mesdžida: Mesdžidul Haram u Mekki, Mesdžidun Nebevijj u Medini, Mesdžidut Tur i Mesdžidul Aksa.

Bilježi Imam Ahmed od Džunade Ibn Ebi Umejje El-Ezdija: Otišli smo ja i jedan od ensarija kod jednog od Poslanikovi, sallallahu alejhi ve sellem, ashaba i rekli mu: Kaži nam šta si od Allahov Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, čuo o Dedždžalu...(spomenuo je hadis i rekao): „Zaista će on boraviti na zemlji četrdeset sabaha, doći će na svaki izvor, neće se približiti samo do četiri mesdžida: Mesdžidul Harem u Mekki, Mesdžidun Nebevijj u Medini, Mesdžidu Tur i Mesdžidul Aksa. (El fethur rebbaniji, 26/76).

Ašto se tiče predaje u dva sahiha po kojoj je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, video kovrčavog, niskog čovjeka, čoravog desnog oka, naslonjenog na čovjekovo rame kako tavafi oko Kabe, pa upita ko je on.

Rekoše mu da je on Mesih Dedždžal. Odgovor je kako se radi o zabrani ulaska Dedždžala u Meku i Medinu onda kad se pojavi ne kraju vremena. A Allah najbolje zna. (Nevevijev komentar Muslima, 2/234, Fethul Bari, 6/488).

Dedždžalovi sljedbenici

Većina Dedždžalovih sljedbenika su Židovi, nearapi i tatari, mješavina rasa. Najvećim dijelom pustinjaci (seljaci) i žene.

Bilježi Muslim od Enes Ibn Malika, radijjallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Slijediće Dedždžala sedamdeset hiljada asbehanskih židova kao predvodnica.“ (Muslim, 18/85-86).

A u Ahmedovoј predaji sedamdeset hiljada Tidžanaca. (El fethur rebbaniji, 24/73).

A u spomenutom hadisu Ebu Bekra, radijjallahu anhu: „Slijediće ga narod lica poput iskovanih štitova.“

Ibn Kesir, rahmetullahi alejhi, kaže: „Očito je, a Allah najbolje zna, da se misli na turke, Dedždžalove pomoćnike.“ (En Nihaje, 1/117).

Smatram da se to odnosi na nearape (e'adžem) opisane u hadisu Ebu Hurejre: „Neće nastupiti Sudnji dan dok se ne sukobite sa Havzom i Keramom od nearapa: Crvenih lica, krivih noseva, sitnih očiju, lica poput iskovani štitova, obuće od dlake. (Buhari, 6/604).

A što se tiče toga da će najveći broj njegovih sljedbenika biti od beduina (seljaka) to je stoga što je neznanje uglavnom sa njima.

Bilježi se u podužem hadisu Ebu Umame u kojem Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Od smutnje Dedždžala će biti i njegove riječi čobanima: Ako ti oživim oca i majku, hoćeš li posvjedočiti da sam ti ja Gospodar? Hoću, reći će. Dva šejtana će se pojaviti u liku njegovog oca i majke i reći: Sine, slijedi ga, zaista je on tvoj Gospodar.“ (Sunen Ibn Madže, 2/1359-1363).

A žene, njihovo stanje je gore od stanja beduina zbog brzine potpadanja pod razne uticaje i zbog neznanja.

U hadisu Ibn Omera, radijjallahu anhu, se kaže: Doći će Dedždžal u dolinu žabokračine zvanu Merkanat. (Dolina između Medine i Taifa).

Najviše će pred njega izaći žena, čak će čovjek otići kod supruge, majke, kćerke, sestre, tetke i svezati je konopcima plašeći se da ne izađu pred njega. (Musned Ahmeda, 7/190, hadis 5353).

DEDŽDŽALOVO ISKUŠENJE (FITEN)

Iskušenje zvano Dedždžal je najveće iskušenje od vremena kad je Allah, azze ve dželle, stvorio Adema, alejhi selam, pa do dana Sudnjega.

To stoga što će mu Allah dati veličanstvenu moć nadnaravnosti koja će zapanjiti i zateći razum.

Spominje se da će sa njim biti džennet i vatra. Njegov džennet je vatra a njegova vatra je džennet.

Sa njim će biti rijeka vode, brdo hljeba, naredi će nebu kišu pa će pasti, a zemlji bilje pa će niknuti, slijedit će ga zemaljske riznice, putovat će zemljom strahovitom brzinom poput kišnog oblaka nošenog vjetrom... i druga neprirodna dešavanja.

O svemu tome govore vjerodostojni hadisi od kojih je i onaj koji bilježi Muslim od Huzejfe, radijjallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selle, rekao: „Dedždžal je čorav u lijevo oko, kovrdžave kose, sa njim je džennet i džehennem, njegova vatra je džennet a njegov džennet je vatra. (Muslim, 18/60-61).

Također, Muslim od Huzjfe bilježi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: Znam ja šta će imati Dedždžal, imaće dvije rijeke koje teku, jednu bijelu a drugu rasplamsanu od vatre. Ko ugleda jednu od njih neka uđe u onu koju vidi kao vatru, neka se sagne, prodrma glavom i napije se, to je zaista hladna voda. (Muslim, 18/61).

U hadisu Nevvas Ibn Sem'ana u kojem se spominje Dedždžal, se prenosi da su ashabi rekli: Allahov Poslaniče, koliko će boraviti na zemlji? Četrdeset dana: Dan kao godina, dan kao mjesec, dan kao sedmica, a ostali dani poput naših dana.

Rekoše: Kojom brzinom će se kretati zemljom?
Poput kišnog oblaka nošenog vjetrom, odgovori on.
Doći će među narod, pozvati ih i oni će mu povjerovati i odazvati mu se, naredit će nebesima i kiša će pasti, naredit će zemlji i niknut će bilje, vratiće im se stoka sa ispaše na kraju dana nahranjena i sa mnogo mlijeka.

Potom će doći narodu i pozvati ih a oni će odbiti njegov poziv pa će on otići od njih. Postaće siromašni bez igdje ičega. Proći će pored ruševine pa će joj reći: Izbac svoju riznicu blaga pa će ga blago slijediti kao pčele roj.

Potom će pozvati mladića punog mladalačke snage, udarit će ga sabljom i prepovoliti na dva dijela. Onda će ga ponovo pozvati a on će doći ozarena i nasmijana lica. (Muslim, 18/65-66).

U Buharinoj predaji od Ebu Seid El-Hudrija, radijallahu anhu, stoji da je ovaj čovjek kojeg će Dedždžal pogubiti od najboljih ili najbolji čovjek.

Doći će pred Dedždžala iz Poslanikovog grada, Medine i reći mu: Svjedočim da si ti Dedždžal o kojem nas je obavijestio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

Dedždžal će reći: Kad bih ubio a potom oživio ovog čovjeka da li biste sumnjali u mene?

Ne bismo, rekoše. Pa će ga ubiti a potom oživiti a čovjek mu reče: Tako mi Allaha, sad mi je još jasnije ko si ti. Dedždžal će htjeti da ga ponovo ubije, ali neće to moći učiniti. (Buhari, 13/101).

Spomenuli smo predaju Ibn Madže od Ebu Umame El-Bahiliјa, radijallahu anhu, u kojoj Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, o Dedždžalu kaže: „Od njegove smutnje je i to da će reći beduinima (seljacima): Kada bih oživio tvog oca i majku bi li posvjedočio da sam ti ja gospodar? Svakako da bih, reče. Pa će dva šejtana u liku oca i majke progovoriti: O sinko moj, slijedi ga, zaista je on tvoj gospodar.“

ZAŠTITA OD DEDŽDŽALOVOG ISKUŠENJA

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je usmjerio Ummet onom što će ih sačuvati od iskušenja Mesiha Dedždžala.

Ostavio je svom Ummetu jasan i vidljiv put, put čija je noć jasna kao dan i sa kojeg ne skrene niko osim onog ko je propao. Nije ostavio dobro a da nije na njega ukazao niti je ostavio zlo a da nas nije na njega upozorio.

Od onoga na šta nas ja upozorio je i iskušenje Dedždžala jer je to najveća smutnja sa kojom će se sresti njegov Ummet do Sudnjeg dana.

Svaki poslanik je upozoravao svoj Ummet na čoravog Dedždžala a Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je posebno povećao opomenu i upozorenje.

Allah, azze ve dželle, mu je pojasnio mnoga svojstva Dedždžala kako bi upozorio svoj Ummet.

On će se, bez ikakve sumnje, pojaviti baš u ovom Ummetu jer je on posljednji Ummet a Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, pečat poslanika.

Ovo su samo neke od smjernica Poslanikovi kojima je Mustafa, sallallahu alejhi ve sellem, usmjeravao svoj Ummet kako bi se spasio od ovog strašnog iskušenja od kojeg i mi molimo Uzvišenog Allaha, azze ve dželle, da nas sačuva i podari nam utočište:

1. Čvrsto pridržavanje islama, naoružavanje oružjem imana poznavanjem Njegovih imena i svojstava u kojim nema Njemu sličnih.

Neka svako zna da je Dedždžal čovjek koji jede i piće a Allah je uzvišen od toga, Dedždžal je čorav a Allah, azze ve dželle, nije i niko neće vidjeti svoga Gospodara dok ne umre a Dedždžala će vidjeti ljudi kad se pojavi, oni koji su mu povjerovali i oni koji su ga zanijekali.

2. Stalno tražiti utočište od Dedždžalovog fitneluka a posebno to činiti u namazu o čemu postoji brojni vjerodostojni hadisi: Hadis kojeg bilježe dva šejha i Nesa'i od Poslanikove supruge radijallahu anhu: „Zaista je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio dovu u namazu: Gospodaru moj, utječem Ti se od kaburskih patnji i od iskušenja Mesiha Dedždžala...“ (Buhari, 2/317).

Buhari bilježi od Mus'aba koji kaže da je Sa'ad naređivao pet stvari koje je čuo od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako ih naređuje, od tih pet stvari je... i od Tebe tražim zaštitu od kušnje dunjaluka (misli se na kušnju Dedždžala). (Buhari, 11/174).

Reći «dunjaluk» a misliti na Dedždžala je jasan pokazatelj kako je Dedždžal najveće moguće iskušenje na dunjaluku. (Fethul Bari, 11/179).

Muslim bilježi od Ebu Hurejre, radijjallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: Kada neko od vas, učeći Ettehijatu, prouči šehadet neka traži zaštitu od četvero, neka kaže: Gospodaru, zaista kod Tebe tražim utočište od džehennemske kazne, kaburske patnje, kušnje oživljjenja i smrti i od zla iskušenja Mesiha Dedždžala. (Muslim, 5/87).

A imam Tavus je zahtijevao od svog sina da ponovi namaz ako ne bi proučio ovu dovu. (Muslim, 5/89)

Ovo je dokaz velike želje prvih muslimana da svoju djecu nauče ovoj vrijednoj dovi.

Sefarini kaže: Neophodno je da svaki alim usadi hadise o Dedždžalu u srca djece, žena, muškaraca... spominje se da će prethoditi njegovoj pojavi zaborav njegovog spominjanja sa minbera. (Medžmeu zzevaid ve menbeul fevaid, 7/335)

Do njegovih riječi: Posebno u ovom vremenu prepunom fitneluka, iskušenja, vremenu u kojem su iščezli znakovi Sunneta, Sunnet je postao kao novotarija a novotarija šerijat koji se slijedi, a mi snage ni moći nemamo osim kod Allaha Uzvišenog. (Levamiul envaril behije, 2/106-107)

3. Učiti napamet ajete iz sure Kehf. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je naredio učenje sure Kehf pred Dedždžalom a u nekim predajama kraj sure Kehf, odnosno prvih i zadnjih deset ajeta.

Od zabilježenih hadisa o tome je i hadis Muslima od Nevvas Ibn Sem'ana: „...ko od vas doživi njegov dolazak neka mu prouči početak sure Kehf.“ (Muslim, 18/65)

Muslim također bilježi od Derda'a, radijjallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Ko

napamet nauči prvih deset ajeta sure Kehf sačuvao se Dedždžalovog iskušenja.“

Muslim veli: „Šu'be kaže: Sa kraja sure Kehf a Hemam kaže: Sa početka sure Kehf.“ (Muslim, 6/92-93)

Nevevi kaže: Razlog tome je mnoštvo čuda i znakova na početku sure Kehf, pa ko dobro razmisli o njima neće biti zaveden Dedždžalom, a također i kraj sure Kehf kao npr. riječi Uzvišenog: „Zar nevjernici misle da pored Mene za bogove mogu uzimati robe moje.“ (Prijevod značenja sura Sura El Kehf, ajet broj 101).

Svakako je ovo posebnost sure Kehf u kojoj su preneseni hadisi u kojima se podstiče na njeno učenje, posebno petkom.

Hakim bilježi od Ebu Seid El-Hudrija, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Zaista onaj ko petkom prouči suru Kehf, ona mu osvijetli ono što je između dva petka.“ (Mustedrekul Hakim, 2/368).

Nema sumnje da je sura Kehf vrlo važna zbog veličanstvenih ajeta o stanovnicima pećine, razgovoru Musa alejhi selam, i Hidra, spomenu Zul Karnejna, gradnji ogromnog zida u zaštiti od Je'džudža i Me'džudža potvrda proživljena i mahšera, puhanje u sur, objašnjenje o propalim djelima i onima koji su mislili da su na Uputi a ustvari su bili u zabludi i sljepilu.

Svaki musliman bi trebao se dobro potruditi u učenju ove sure, njenom pamćenju i ponavljanju a posebno u najboljem danu u kojem je sunce zasjalo - u danu džume namaza.

4. Bijeg od Dedždžala i udaljavanje od njega. Najbolje mjesto stanovanja su Mekka i Medina za koje smo rekli da Dedždžal neće u njih ući.

Musliman bi trebao u vremenu pojavljivanja Dedždžala udaljiti se od njega i njegovih sumnji i velikih natprirodnosti koje će mu Allah, azze ve dželle, dati kako bi njima ljudi iskušao.

Doći će čovjeku koji će misliti o sebi kako je on velikog i čvrstog imana pa će ga prevariti i on će ga slijediti.

Molimo Uzvišenog Allaha, azze ve dželle, da nas i sve muslimane sačuva njegovih spletki.

Ahmed, Ebu Davud i Hakim bilježe od Ebu Dehma'a da je čuo Imran Ibn Husajna kako kazuje hadis Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: Ko čuje za Dedždžala neka bježi od njega. Tako mi Allaha čovjek će misliti o sebi da je mu'min ali će početi slijediti Dedždžala zbog sumnji koje će on ubaciti. (El fethu rrebaniji, 24/74, Sunen Ebi Davud, 11/242, Mustedrekul Hakim, 4/531).

DEDŽDŽALOVA PROPAST

Dedždžalova smrt će biti rukama Mesiha Isa'a sina Merjemina alejhi selam, o tome govore vjerodostojni hadisi.

Dedždžal će zavladati cijelom zemljom osim Mekke i Medine.

Mnoštvo svjetine će ga slijediti, njegovo iskušenje će biti sveopće. Od njega se neće spasiti osim mala manjina vjernika.

Tada će se pojaviti Isa alejhi selam, kod Istočne munare u Damasku. Za njim će ići Allahovi robovi - mu'mini.

Vodiće ih prema lažljivcu Dedždžalu.

U vremenu silaska Isa alejhi selam, Dedždžal će ići prema Bejtul Makdisu.

Isa alejhi selam, će ga susresti na ulazu u mjesto zvano Ludd.

Kad ga Dedždžal ugleda topit će se kao što se so topi a Isa alejhi selam, će mu reći: Imam za tebe udarac koji neću propustiti.

Pratiće ga, udariti ga kopljem i poraziti njegove sljedbenike.

Pridružit će mu se vjernici i ubijati ih sve dok drvo i kamen ne progovore: „O muslimanu, o Allahov robe, evo židova iza mene, dođi i ubij ga, osim drveta Garkad, ono je doista drvo židova.“ (En Nihaje, 1/128-129)

Spomenut ću nekoliko hadisa o propasti dedždžala i njegovih sljedbenika:

Muslim bilježi od Abdullah Ibn Omera, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „U mom Ummetu će se pojaviti Dedždžal... pa će Allah poslati Isaa sina Merjeminog koji je poput Urve Ibn Mes'uda, tražiće ga i uništiti.“ (Muslim,18/75-76)

Ahmed i Tirmizi bilježe od Medžmea Ibn Džarija El-Ensarija: Čuo sam Allahov Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kad je rekao: „Sin Merjemin će ubiti Dedždžala na ulazu u mjesto Ludd.“

Muslim bilježi poduži hadis od Nevas Ibn Sem'ana, radijallahu anhu, o silasku Isaa alejhi selam, i ubistvu Dedždžala, u kojem Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Svaki nevjernik koji osjeti miris Isaa alejhi selam, će na mjestu Umrijeti, tražiće Dedždžala dok ga ne nađe na ulazu u mjesto Ludd pa će ga tu i ubiti.“ (Muslim,18/67-68)

Imam Ahmed bilježi od Džabir Ibn Abdullaha da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Pojaviće se Dedždžal u vremenu odsutnosti vjere i odstupanja od znanja... potom će sići Isa sin Merjemin i u praskozorje pozvati ljude: O ljudi, šta vas spriječava da izadete protiv poganog lašca? Reći će: Ovaj čovjek je džin. Krenuće za njim pa će vidjeti da je to Isa alejhi selam, Začuće se lkamet za namaz. Reći će mu: Naprijed! Neka prođe vaš imam i neka vam klanja, reći će. Kad klanjuju sabah izaći će protiv Dedždžala. Kad ih Lažov ugleda istopiće se poput soli u vodi. Doći će do njega i ubiti ga. Čak će i drvo i kamen progovoriti: O dušo od Allaha, evo židova! Niko od Dedždžalovih sljedbenika neće preživjeti.“ (El fethu rrebbaniji, 24/85-86)

Sa njegovim ubistvom - Allah ga prokleo - završit će se i njegov strašn fitnet.

Allah azze ve dželle, će one koje su vjerovali spasiti njegovog zla i zla njegovih sljedbenika uz pomoć Nadahnutog od Allaha azze ve dželle, i Njegove riječi - Isaa sina Merjemina i njegovih pomagača, mu'mina. A Allahu pripada svako dobro i hvala.

DA LI MUSLIMANI ČEKAJU MEHDIJA ILI MESIHA ISA'A ALEJHI SELAM?

Vjera koju je Allah objavio svim Vjerovjesnicima, krenuvši od Nuha, Ibrahima, Isa'a, Muhammeda (kao i svim drugim Vjerovjesnicima) je Islam, i ova vjera počiva na obožavanju (robovanju) samo Allaha, azze ve dželle, koji nema sudruga, kao i vjeri u sve Poslanika koje je Allah, azze ve

dželle, poslao baš kako kaže Uzvišeni: "Allahu je prava vjera jedino – Islam. A podvojili su se oni kojima je data Knjiga baš onda kada im je došlo saznanje, i to iz međusobne zavisti. A sa onima koji u Allahove riječi ne budu vjerovali Allah će brzo obračunati." (Prijevod značenja sura Ali-Imran, ajet broj 19).

"A onaj koji želi neku drugu vjeru osim islama, neće mu biti primljena, i on će na onome svijetu nastradati." (Prijevod značenja sura Ali-Imran, ajet broj 85).

I rekao je Allah, azze ve dželle, o Nuhu, alejhi selam: "A ako glave okrenete – pa, ja od vas nikakvu nagradu ne tražim, mene će Allah nagraditi, meni je naređeno da budem musliman." (Prijevod značenja sura Yunus, ajet broj 72).

A rekao je o Ibrahimu, alejhi selam: "Ibrahim nije bio ni jevrej ni kršćanin, već pravi vjernik, vjerovao je u Boga jednoga i nije bio idolopoklonik." (Prijevod značenja sura Ali-Imran, ajet broj 67).

I rekao je Uzvišeni: "On vas je izabrao i u vjeri vam nije ništa teško propisao, u vjeri pretka vašeg Ibrahima. Allah vas je odavno muslimanima nazvao, i u ovom Kur'anu, da bi Poslanik bio svjedok protiv vas, i da biste vi bili svjedoci protiv ostalih ljudi. Zato, molitvu obavljajte i zekat dajite i u Allaha se pouzdajte; On je Gospodar vaš, i to kakav Gospodar i kakav zaštitnik!" (Prijevod značenja sura Hadždž, ajet broj 78).

I rekao je: "Gospodaru moj, Ti si mi dao dio vlasti i naučio me tumačenju nekih snova! O Stvoritelju nebesa i Zemlje, Ti si Zaštitnik moj i na ovome i na onome svijetu; daj da umrem kao musliman i pridruži me onima koji su dobri!" (Prijevod značenja sura Yusuf, ajet broj 100).

Dok je Kršćanstvo izmijenjena i "pokvarena" vjera koja je izašla iz Tewhida u Širk, pa su tako počeli da obožavaju Isa'a, alejhi selam, i njegovu majku Merjem – a na drugu stranu zanevjerovali su u Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, koga je Isa'a, alejhi selam, najavio u Indžilu.

Muslimani vjeruju da će pred kraj ovodunjalučkog života pojaviti se dobar čovjek po imenu Mehdi, on će da ujedini muslimane i da ih vodi, dok će njegova pojava ustvari biti uvertira za silazak Isa'a, sina Merjemina, alejhi selam.

Stoga ne treba da nešto bude čudno oko toga da muslimani čekaju dvije ličnosti: Dobrog čovjeka po imenu Mehdi koji je od loze Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i druga ličnost je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, po imenu Isa'a.

Rekao je Ibn Kajjim, rahmetullahi alejhi: "Sva tri Ummeta iščekuju pojavu očekivanog koji će se pojaviti pred kraj svijeta – i pojava očekivanog (Mesiha) je najavljenata u svim vjerama. Muslimani očekuju pojavu i silazak Isa'a, alejhi selam, sa Nebesa i on će da slomi (uništi) krst, da ubije Svinje, da se bori i uništi svoje neprijatelje od Jevreja i Kršćana koji su ga obožavali, a također muslimani očekuju pojavu Mehdija koji je od loze Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i on će Zemlju da ispuni pravdom baš kako je prethodno bila ispunjena zlom i nepravdom." (Pogledati Igase 2/338).

Imami Buhari i Muslim zabilježili su hadis od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, u kome stoji da je kazao, rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Tako mi onoga u čijoj ruci je moja duša, samo što se nije pojavio među vama sin Merjemin (Isa'a) koji će biti pravedni sudija

(uspostaviti će pravdu na Zemlji), on će da slomi krst, ubije svinje i da podigne (povuče propis) Džizju, te će se u njegovu vremenu toliko umnožiti imetak da neće se moći naći osoba koja bi taj imetak primila." (Buhari 2222 i Muslim 155).

Dok u hadisu od Džabira, radijallahu anhu, prenosi se da je kazao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Doći će Isa sin Merjemin, njihov vođa Mehdija će reći: De, klanjaj nam! Isa alejhi selam će reći: Ne, vi ste vođe jedni drugima, time je Allah počastio ovaj Ummet." (El Menarul Munif, 147-148)

Od Ebu Hurejre se bilježi da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem rekao: Kako li će vam biti kada među vas siđe Isa sin Merjemin a predvodnik vaš bude jedan od vas. (Buharija, 6/491)

Od Džabira , radijallahu anhu se prenosi da je čuo Resululaha, sallallahu alejhi ve sellem: Neprestano će se skupina iz mog ummeta boriti za istinu do Sudnjeg dana. Pa reče: Sići će Isa sin Merjemin a njihov vođa će reći: Dođi, klanjaj nam. Pa će mu reći: Ne, zaista su jedni od vas vođe drugima. To je Allahova počast prema ovom ummetu. (Muslim, 2/193-194)

Od Džabira , radijallahu anhu, se prenosi da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem rekao: Biće na kraju mog ummeta čovjek koji će dijeliti nebrojeno blago. Džabir radijallahu anhu, jedan od prenosilaca hadisa veli: Rekao sam Ubu Nedri i Ebu Alau: Šta mislite je li to Omer ibn Abdulaziz? Rekli su: Ne. (Muslim, 18/38-39)

Od Ebu Seid el Hudrija, radijallahu anhase prenosi da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem rekao: Pojavice se na kraju mog ummeta Mehdija. Allah će ga napojiti kišom, zemlja će dati plodove a imetak samo dobro, umnožice se stoka, uzvisice se ummet, živjeće sedam ili osam (misli se na godine). (Mustedrekul Hakim, 4/557-558)

Također, od Ebu Seid el Hudrija se prenosi da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem rekao: Obradovaće vas Mehdija. Biće poslan u vremenu velikih raskola i zemljotresa. Ispuniće zemlju poštenjem i pravdom kao što je bila ispunjena zlom i nepravdom. Sa njim će biti zadovoljni stanovnici i nebesa i zemlje. Imetak će pravo dijeliti. Čovjek upita: Kako pravo? Jednako među ljudima, odgovori. Ispuniće Allah srca ummeta Muhammedovog, sallallahu alejhi ve sellem bogatstvom, okružiti ih pravdom. Narediće glasniku da poviče: Treba li kome šta od imetka!? Neće se javiti niko osim jednog čovjeka, pa će mu reći: Idi kod čuvara blaga! Reći će čuvaru: Mehdija ti naređuje da mi dadneš blaga. Čuvar će mu reći: Požuri! Kad uzme čisto zlato pokajaće se i reći: Bio sam najpohlepniji iz umeta Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Zar meni nije dovoljno ono što i njima!? Vratiće blago ali ga niko neće htjeti i reći će mu sa: Mi nikad ne uzimamo ono što smo dali. Tako će biti sedam ili osam ili devet godina. Nakon toga u životu više neće biti dobra. (Musned Ahmeda, 3/37)

U rečenom je dokaz da će se nakon smrti Mehdije pojaviti veliko zlo i iskušenje.

Od Alije, radijallahu anhu se prenosi kako je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem rekao: Mehdija je iz naše porodice, Allah će mu dati boljatik u jednoj noći. (Musned Ahmeda, 2/58, hadis 645)

Ibn Kesir kaže: Allah će mu oprostiti, pomoći ga, nadahnuti i voditi, nakon što nije bio takvim. (En Nihaje, 1/29)

Prenosi se od Ebu Seid el Hudrija, radijallahu anhu, da je Resulullah , sallallahu alejhi ve sellem rekao: Mehdiјa je od mene, proćelava čela, iskrivljenog nosa. Ispuniće zemlju dobrom i pravdom kao što je bila puna zla i nepravde, vladaće sedam godina. (Sunen Ebi Davud, 11/375, hadis 4265)

Od Ummu Seleme se prenosi da je čula Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem kad je rekao: Mehdiјa je iz moje porodice, od djece Fatimine. (Sunen Ebi Davud, 11/373, Sunen Ibn Madže, 2/1368)

Iz navedeni hadisa se razumije da će se Mehdi pojaviti prije Isa'a, alejhi selam, odnosno da će Isa'a klanjati iza Mehdiјa.

Nakon toga uprava i vodstvo pripast će Isa'u, alejhi selam, i on će ubiti Dedžala – a to je ustvari očekivani Mesih zablude kod Jevreja.

Tako da muslimani očekuju pojavu Mesiha Isa'a sina Merjemina koji je prava istina, dok Kršćani očekuju izmišljenu (zamišljenu) ličnost koja je ubijena, razapeta na krst a potom ukopana, dok Jevreji čekaju Mesiha Dedžala kojeg će svojom rukom da ubije Isa'a, alejhi selam.

Također, Sunnet Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nas je uputio da će Je'džudž i Me'džudž biti uništeni dovom Isa'a, alejhi selam, i nakon toga će Zemlja biti potpuno očišćenja od Širka i Kufra i na Zemlji neće ostati osim Muwehidi (oni koji iskreno i na pravi način obožavaju Allaha, azze ve dželle).

U vjerodostojnoj zbirci hadisa od imama Muslima stoji: "Jedno jutro Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio je o Dedždžalu. Spuštao je i dizao svoj glas o njemu (pridajući tome važnost), tako da smo zamišljali da je Dedždžal u palmoviku nedaleko od Medine. Pošto smo otišli do njega, on je to primijetio pa reče: - Šta je vama? Mi rekosmo: - Allahov Poslaniče, ti si govorio o Dedždžalu jutros, pa si dizao i spuštao glas, tako da smo mi mislili da je on negdje nedaleko od Medine. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: - Od nečega drugog se ja bojim za vas. Ako on izađe a ja budem sa vama, ja će vas zaštiti, a ako mene ne bude među vama, onda je svaki čovjek sam sebi branitelj, a Allah je zastupnik moj i svakog muslimana. Dedždžal je mladić kovrdžave kose, njegovo oko je prazno i mrtvo (slijep je u jedno oko). Kao da ga ja uspoređujem s Abdul-Uzzom, sinom Katanovim. Ko ga od vas dočeka, neka prouči početne ajete sure El-Kehf. On će izaći na putu između Šama i Iraka, pa će odvraćati desno i lijevo (od Pravog puta). O Allahovi robovi, budite čvrsti! Mi tada rekosmo: - Allahov Poslaniče, a koliko će on boraviti na Zemlji? Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: - Četrdeset dana! Jedan dan će biti kao godina, jedan kao mjesec, jedan kao hefta, ostali dani će biti obični, vaši dani.

Mi rekosmo: - Allahov Poslaniče, taj dan koji će biti kao godina, hoće li nam u njemu biti dovoljan namaz jednog običnog dana? Poslanik reče: - Ne, nego mu odredite vrijeme. Mi rekosmo: - Allahov Poslaniče, a kako brzo će se kretati po Zemlji? Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: - Kao kiša koju vjetar tjera. On će doći jednoj grupi ljudi, pa će ih pozvati, a oni će mu povjerovati i odazvati mu se. On će narediti nebu pa će kišu liti, a zemlja će plodove davati. Stada će se više ugojiti i napasti i davat

će više mlijeka. Zatim će doći narodu, pa će ih pozvati, a oni će ga odbiti i neće prihvati njegove riječi. On će se vratiti od njih, a oni će osvanuti ogoljeni i neće više imati ništa od svoje imovine. Zatim će naići pored razvalina, pa će im reći: - Izbacujte svoja blaga! Pa će za njim ići blago razvalina kao što pčele prate maticu. A zatim će pozvati jednog čovjeka, mladića, pa će ga udariti sabljom tako da će ga rastaviti na dva dijela, a onda će ga pozvati, i ovaj će mu se odazvati, a lice će mu sijati od smijeha.

Dok on bude tako radio, Allah će poslati Mesiha, sina Merjemina, (Isa'a alejhi selam), pa će sići na Bijelu munaru, na istočnoj strani Damaska, između dvije žuto-bijele munare, a ruke će držati na krilima dva meleka. Kad pogne svoju glavu, kapi vode će mu kapati, a kad digne onda će mu teći kao zrna bisera. Koji god nevjernik osjeti njegov dah, neće ostati živ. Njegov će dah dosezati dokle doseže njegov pogled, pa će tražiti Dedždžala sve dok ga ne stigne na vratima Ludda, gdje će ga ubiti. Poslije toga će doći Isa'a, alejhi selam, ljudima koje je Allah sačuvao od Dedždžala, pa će im potrti njihova lica i saopćiti im njihove stepene u Džennetu." (Muslim 2937).

Nakon što smo podobono obrazložili ono što je bio glavni dio pitanja ostaje nekoliko stvari koje treba još pojasniti, odnosno stvari koje se treba da kažu, a u kojima se vi o pitaoče direktno treba da nađete.

Stvari koje su važnije da čovjek pozna je da sagleda svoju trenutnu situaciju i stanje (to je bitnije od onoga šta će se desiti u budućnosti) koje se ogleda u spoznaji istine i prave vjere koju će slijediti.

Mi muslimani smo ubjeđeni da je samo ispravna vjera Islam, i mi u svojoj vjeri ne pravimo razliku među Allahovim

Vjerovjesnicima osim onoga što je došlo od ovoga Šerijata, a također nismo skrenuli sa pravoga puta pretjerujući u pogledu jednog od Allahovi Vjerovjesnika, također naša vjera je prirodna vjera (ar. Fitre) i u njoj nema kontradiktornosti da je troje ustvari jedno, a niti da se može Tvorcu i Gospodaru svega pripisati nešto od manjkavosti ili uopćeno nekom od Allahovi Vjerovjesnika, kako to čine Jevreji.

Dok vrline i vrijednosti Islama nije moguće opisati u ovom kratkom tekstu, naprotiv na tu temu su napisani tomovi i tomovi materijala i knjiga.

I zadnja stvar koju bi vama preporučio od srca:

1. Da svoje srce i razum okreneš ka svome tvorcu dovom da ti pokaže ispravan put – pravu vjeru, te da ti grudi proširi kako bi ova plemenita vjera ušla u tvoje srce.
2. Da pronađeš prevod Kur'ana na svom jeziku i da počneš sa razmišljanjem iščitavati i povećati svoje znanje općenito o Islamu kako bi uz Allahovu pomoć spoznao put istine.

Ono što ja mogu da kažem jeste da molim Allaha, azze ve dželle, da ti proširi grudi i razum za ovu plemenitu vjeru i da se spasiš na dan kada ni imetak a niti sinovi neće biti od koristi.

Neka je svaka hvala Allahu, subhanahu ve te'ala, s čijom blagodati završavaju se sva dobra djela! Neka je salavat i selam na Njegovog roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, na njegovu porodicu, supruge, potomke, sve ashabe i sve koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana. Molim Te, Uzvišeni Allahu, da ovaj trud učiniš iskrenim radi Tvoga Plemenitog lica i da njime okoristiš Svoje robe. Slavljen neka si Ti, Gospodaru moj, i hvaljen. Nema istinskog boga osim Tebe. Od Tebe oprosta tražim i Tebi se kajem.

Sadržaj

UVOD	1
NEŠTO VIŠE O ISKUŠENJIMA.....	3
Neke od koristi iskušenja:.....	4
Tri su vrste ljudi u iskušenjima:	4
MESIH DEDŽDŽAL I NJEGOVE OSOBINE	9
Značenje riječi El Mesih?.....	9
Značenje riječi Dedždžal?.....	10
DA LI JE U KUR'ANU SPOMENUT DEDŽDŽAL?	15
DA LI JE DEDŽDŽAL ŽIV I KO JE IBN SAJJAD?	17
Ibn Sajjad	18
Stanje Ibn Sajjada	19
Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, ispit za Ibn Sajjada	20
Njegova smrt.....	22
Da li je Ibn Sajjad Veliki Dadždžal?	23
Mišljenja učenjaka o Ibn Sajjadu.....	29
Ibn Sajjad je istina a ne iluzija (legenda).....	35
MJESTO POJAVLJIVANJA DEDŽDŽALA I NJEGOVI SLJEDBENICI	39
Dedždžal neće ući u Mekku niti u Medinu.....	39
Dedždžalovi sljedbenici	41
DEDŽDŽALOVO ISKUŠENJE (FITNET).....	42
ZAŠTITA OD DEDŽDŽALOVOG ISKUŠENJA.....	44
DEDŽDŽALOVA PROPAST.....	48
DA LI MUSLIMANI ČEKAJU MEHDIJA ILI MESIHA ISA'A ALEJHI SELAM?	50

Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

"Srca će biti izložena smutnjama poput prostirača koji se širi dio po dio, koje srce je upije ostavit će na njemu jednu crnu tačku, a koje srce je odbije ostavit će na njemu jednu bijelu tačku tako da će postat dva srca, bijelo koje će biti blistavo čisto i njemu neće moći fitna da našteti sve dok je Nebesa i Zemlje; i drugo srce crno poput spaljenog kolca. Takvo srce neće poznavati dobro niti će negirati grijeh osim onoga što upije, spozna iz okoline (strasti)." (Hadis je po šartovima Buharije i Muslima).

Islamski Dawetski Web Portal

ET-TAQWA

www.et-taqwa.com